

KUVIN TUETTU OPAS PÄIVÄKODIN ALOITUKSEEN

Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Sosionomi AMK

Syksy 2024

Magdalena Noncheva

Koulutuksen nimi Sosionomi
Tekijä Magdalena Noncheva
Työn nimi Kuvin tuettu opas päiväkodin aloitukseen
– Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen
Ohjaaja Anna Hokkanen

Tiivistelmä
Vuosi 2024

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää visuaalinen opas huoltajille, joiden lapset aloittavat varhaiskasvatuksen Hyvinkään kaupungissa. Työn tavoitteena oli selventää varhaiskasvatuksen keskeisiä elementtejä, tukea perheitä siirtymävaiheessa sekä vastata huoltajien tarpeisiin ja kysymyksiin. Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena tutkimuksena, jossa käytännön ohjeiden kehittäminen yhdistyi laadulliseen tutkimukseen huoltajien kokemuksista ja tiedontarpeista. Työelämäyhteys oli vahva, sillä Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatuspalvelut osallistuivat projektin toteutukseen ja opasta tullaan käyttämään heidän toiminnassaan.

Opinnäytetyön keskeinen tietoperusta koostui varhaiskasvatustalainsäädännöstä, valtakunnallisista ja paikallisista varhaiskasvatuksen suunnitelmista sekä aiheen aikaisemmasta tutkimuksesta. Tutkimus toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jossa käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin Webropol-kyselyä, jolla kerättiin sekä määrällistä että laadullista aineistoa. Kyselyssä kartoitettiin huoltajien kokemuksia ja näkemyksiä varhaiskasvatuksen aloitusprosessista sekä heidän tarvitsemiaan tietoja. Kyselyn perusteella saatu tieto toimi pohjana visuaalisen oppaan kehittämiseksi, joka räätälöitiin huoltajien tarpeiden mukaiseksi. Oppaan keskeinen sisältö käsittää vinkkejä lapsen päiväkodin aloitukseen, varhaiskasvatuksen toimintaperiaatteita, ohjeita viestintään henkilöstön kanssa, päivittäisen rytmin kuvauksen sekä lapsen tarvitsemia varusteita.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että huoltajat kaipaavat enemmän selkeää, käytännönläheistä ja visuaalisesti esitettyä tietoa varhaiskasvatuksesta. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että ohjauksen tarve varhaiskasvatuksen aloituksessa on erittäin selkeä. Huoltajat tarvitsevat kattavaa tietoa monista arjen käytännöistä, kuten lapsen tuomisesta ja hakemisesta päiväkodista, päivärytmistä, ruokailuajoista, unilevosta, miten tehdään, kun lapsi sairastuu, sekä päiväkodin yleisistä toimintaperiaatteista. Visuaalinen opas vastaa näihin tarpeisiin tarjoamalla selkeitä ohjeita ja käytännön vinkkejä, jotka helpottavat perheiden siirtymistä varhaiskasvatukseen. Oppaan valokuvat ja visuaalinen esitystapa tekevät ohjeista helposti ymmärrettäviä, mikä on erityisen tärkeää monikulttuurisille perheille. Opas voi auttaa huoltajia ymmärtämään varhaiskasvatuksen tavoitteita ja toimintatapoja, mikä lisää heidän luottamustaan prosessiin. Oppaan avulla viestintä huoltajien ja päiväkodin henkilökunnan välillä paranee, mikä puolestaan edistää lapsen sujuvaa sopeutumista varhaiskasvatukseen. Yhteenvetona voidaan todeta, että opas on hyödyllinen työkalu, joka tukee lapsen kehitystä, huoltajien aktiivista osallistumista ja kasvattajien pedagogista toimintaa varhaiskasvatuksessa.

Avainsanat Varhaiskasvatus, huoltajat, tiedontarpeet, visuaalinen opas, päivähoidon aloittaminen

Sivut 42 sivua ja liitteitä 35 sivua

Name of Degree Programme in Social Services

Author Magdalena Noncheva

Subject Visual Guide for Starting in Daycare – Welcome to Early Childhood Education in Hyvinkää

Supervisors Anna Hokkanen

Abstract

Year 2024

The purpose of this thesis was to develop a visual guide for guardians whose children are starting early childhood education in the City of Hyvinkää. The aim of the guide was to clarify key elements of early childhood education, support families during the transition phase, and address the specific needs and questions of parents. The thesis was conducted as a practice-based study combining the creation of a hands-on guide with qualitative research on guardians' experiences and information needs. The project is closely linked to the world of work, with Hyvinkää early childhood education services participating in the development process. The guide will be used in their operations.

The theoretical foundation of this thesis is based on early childhood education legislation, national and local early childhood education plans, as well as previous research on the topic. The data were collected through a Webropol survey, gathering both quantitative and qualitative information. The survey explored the experiences and views of guardians regarding the process of starting early childhood education and their information needs. Insights gained from the survey served as the foundation for developing a visual guide tailored to meet the needs of guardians. The main content of the guide includes tips for starting daycare, early education practices, communication with staff, daily routines, and a list of necessary items for children in daycare.

The findings of this study indicate that guardians desire clear, practical, and visually presented information about early childhood education. The results suggest a strong need for guidance during the transition into early childhood education. Guardians seek comprehensive information on various daily practices, such as bringing and picking up children, daily routines, mealtimes, naptimes, sick-leave procedures, as well as general principles of daycare operations. The visual guide addresses these needs by providing clear instructions and practical tips that help families transition smoothly into early childhood education. The photos and visual format of the guide make easily understandable instructions, which is particularly beneficial for multicultural families. The guide helps guardians to understand the goals and practices of early childhood education, fostering trust in the process. Additionally, the guide improves communication between guardians and daycare staff, supporting the child's smooth adaptation to early childhood education. In summary, the guide is a useful tool that promotes the child's development, encourages active participation from guardians, and enhances the pedagogical activities of educators.

Keywords Early childhood education, guardians, information needs, visual guide, starting daycare.

Pages 42 pages and appendices 35 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Varhaiskasvatus muutoksena perheen arkeen.....	2
2.1	Varhaiskasvatus lain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan.....	2
2.2	Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta.....	3
2.2.1	Laaja-alainen osaaminen.....	4
2.2.2	Oppimisen alueet.....	6
2.3	Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma.....	8
2.4	Varhaiskasvatuksen aloittaminen.....	9
2.4.1	Aloitukset on monitahoinen prosessi.....	9
2.4.2	Työntekijöiden ja lasten huoltajien kasvatusyhteistyö.....	10
2.4.3	Päivärytmi ja sen merkitys.....	11
2.4.4	Ryhmäkasvatus periaatteena.....	12
3	Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuksellinen osuus.....	13
3.1	Toiminnallisen opinnäytetyön tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.....	13
3.2	Tutkimustavat ja -menetelmät.....	14
3.2.1	Aineistonhankinta huoltajilta kyselytutkimuksen avulla.....	15
3.2.2	Kyselyaineiston analyysi.....	16
3.2.3	Kyselyn tulokset.....	19
4	Kuvallinen opas varhaiskasvatuksen aloittamisen tueksi.....	26
4.1	Oppaan tekninen toteuttaminen.....	26
4.2	Hyvän oppaan piirteet ja visuaalisuus.....	28
4.3	Oppaan suunnittelu tuloksiin perustuen.....	30
5	Johtopäätökset ja pohdinta.....	33
5.1	Tulosten tarkastelu: Huoltajien tiedontarpeet ja oppaan vaikuttavuus.....	33
5.2	Opinnäytetyön eettisyys ja kestävyys.....	36
5.3	Tavoitteiden saavuttaminen ja tulosten hyödyntäminen.....	37
	Lähteet.....	40

Kuvat

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (OPH, 2022, s. 40) 4

Kuva 2. Laaja-alainen osaaminen (mukaillen lähteestä OPH, 2022, ss.25–29)..... 5

Kuva 3. Oppimisen alueet (mukaillen lähteestä OPH, 2022, ss. 44–53).....	7
Kuva 4. Oppaan rakenne.....	27
Kuva 5. Saavutettavuusperiaatteet oppaassa	28
Kuva 6. Visuaalisuus oppaassa.....	29
Kuva 7. QR koodeja oppaassa	30
Kuva 8. Yhteistyö varhaiskasvatuksessa	31
Kuva 9. Käytännön vinkit varhaiskasvatuksen aloitukseen	32

Taulukot

Taulukko 1. Teemoittelu-analyysin keskeiset teemat.....	18
Taulukko 2. Huoltajien kokemukset tiedonkulusta ennen hoidon aloitusta.....	20
Taulukko 3. Ensimmäisten viikkojen aikana selkeytyneet päiväkodin käytännöt: Huoltajien arviot.....	21
Taulukko 4. Huoltajien toiveet oppaan sisällöstä	22
Taulukko 5. Huoltajien tiedontarve lapsen sairastumistilanteissa toimimisesta.....	23
Taulukko 6. Huoltajien tiedontarve laaja-alainen osaaminen ja oppiminen.....	24
Taulukko 7. Huoltajien ehdotukset oppaan sisällöksi.....	24

Liitteet

Liite 1.	Aineistonhallintasuunnitelma
Liite 2.	Webropol-kysymykset
Liite 3.	Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen – kuvaopas vanhemmille

1 Johdanto

Varhaiskasvatus on merkittävä vaihe sekä lapsen että perheen elämässä, ja sen sujuvuus vaikuttaa olennaisesti koko perheen hyvinvointiin. Varhaiskasvatuksen merkitys lapsen kehitykselle ja oppimiselle on hyvin tunnustettu, ja laadukkaiden aloituskäytäntöjen tärkeys on korostunut yhä enemmän viime vuosina (Karila, 2012). Perheiden tarpeet ja haasteet on otettava huomioon, jotta heidän kokemuksensa uudesta elämänvaiheesta olisi mahdollisimman positiivinen (Hytönen, 2022). Tämän opinnäytetyö, Kuvin tuettu opas päiväkodin aloitukseen - Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen, liittyy varhaiskasvatuksen aloitusprosessin tukemiseen.

Toiminnallisen opinnäytetyöni tavoitteena on kehittää visuaalinen opas, joka tukevat lasten huoltajia varhaiskasvatuksen aloituksessa. Tavoitteena on kehittää visuaalisia ohjeita, jotka helpottavat tiedon omaksumista ja vähentävät stressiä uusissa tilanteissa, kuten päiväkodin aloituksessa. Tutkimukset ovat osoittaneet, että visuaaliset ohjeet voivat merkittävästi parantaa perheiden kokemuksia siirtymävaiheissa, mikä korostaa tarvetta kehittää varhaiskasvatukseen uusia, tehokkaampia viestintämuotoja, jotka tukevat monimuotoisia perheitä (Karila, 2012, ss. 45-60).

Aikaisempi työkokemukseni varhaiskasvatuksessa ja kiinnostukseni kehittää alaa vaikuttivat aiheen valintaan opinnäytetyöhöni. Aiemmassa tehtävässäni sosiaalialan kehitysharjoittelijana kehittämäni visuaalisen opas työntekijöille innoitti minua luomaan visuaalisen oppaan Hyvinkään kaupungin huoltajille varhaiskasvatuksen tueksi. Keskustelin varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien kanssa, ja heidän neuvojensa pohjalta totesimme, että Hyvinkään kaupunki tarvitsee selkeän ja visuaalisen oppaan perheille, koska sellaista ei tällä hetkellä ole saatavilla.

Opinnäytetyön toiminnallisena osana luodaan siis visuaalinen ja helposti saatavilla oleva opas perheille, joiden lapset aloittavat päiväkodin. Oppaan tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä ymmärtämään varhaiskasvatuksen pedagogisia periaatteita, päiväkodin säännöt ja käytännöt, erilaisia vinkkejä sekä Daisy-sovelluksen käyttö. Visuaalinen opas on tarkoitettu kaikille perheille, myös erilaisista kulttuuritaustoista tuleville. Visuaaliset ohjeet selventävät tietoa ja auttavat perheitä sopeutumaan sujuvasti varhaiskasvatuksen päivittäiseen rutiiniin.

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on tärkeä ja jännittävä vaihe jokaiselle perheelle, varsinkin kun kyseessä on perheen ensimmäinen lapsi. Pienelle lapselle on valtava muutos siirtyä ensimmäistä kertaa omasta kodistaan ulkopuoliseen hoitoon (Karikoski & Tiilikka, 2020, s. 80). Varhaiskasvatuksessa lapset voivat aloittaa hoidon ympäri vuoden, mikä tarkoittaa, että

aloitustukea tarvitaan jatkuvasti. Nyky-yhteiskunnassa varhaiskasvatuksen aloituskäytäntöjen kehittäminen on entistä ajankohtaisempaa ja tarpeellisempaa. Uudet näkökulmat ja innovatiiviset lähestymistavat ovat tarpeen, jotta voidaan vastata perheiden monimuotoisiin tarpeisiin ja tukea heidän sopeutumistaan päiväkodin arkeen.

2 Varhaiskasvatus muutoksena perheen arkeen

Varhaiskasvatus on tärkeä palvelu, joka tarjoaa suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta sekä hoitoa ja opetusta 0–6-vuotiaille lapsille. Pedagogiikka on keskeisessä roolissa tässä kokonaisuudessa, sillä se tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää heidän hyvinvointiaan. Varhaiskasvatus perustuu valtakunnallisiin ja kunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin sekä lasten yksilöllisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin, jotka ohjaavat toimintaa. Keskeisiä toimintamuotoja ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito sekä avoin varhaiskasvatus, kuten kerhotoiminta. Lapsen kokonaisvaltainen kehitys on tärkeä osa varhaiskasvatusta, ja siihen sisältyy niin fyysinen, sosiaalinen kuin emotionaalinen kasvu. Varhaiskasvatus myös kannustaa vanhempia osallistumaan aktiivisesti lapsensa kasvatukseen ja kehitykseen. Tämä yhteistyö auttaa luomaan lapselle turvallisen ja kannustavan ympäristön, jossa hän voi oppia ja kasvaa. (OPH, n.d)

2.1 Varhaiskasvatus lain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan

Varhaiskasvatuksen toteuttamista ohjaa **varhaiskasvatuslaki**, joka määrittelee selkeät tavoitteet varhaiskasvatukselle. Näiden tavoitteiden painopiste on lapsen yleinen kehitys, hyvinvointi ja terveys. Tavoitteena on tarjota lapsille turvallinen ja innostava ympäristö, joka edistää oppimista monin eri tavoin. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea jokaisen lapsen yksilöllistä kehitystä ja tarjota mahdollisuuksia osallistua varhaiskasvatukseen sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta eri taustoista tuleville lapsille.

Varhaiskasvatuksessa huomioidaan ja tuetaan lapsen yksilöllisiä tarpeita, ja tarvittaessa hyödynnetään monialaista yhteistyötä. Lapsen osallistuminen ja mahdollisuus vaikuttaa ovat keskeisiä, kuten myös vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja ryhmässä toimiminen.

Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on myös tukea lapsen perheen ja vanhemmuuden hyvinvointia. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 § 3)

Kunnat vastaavat varhaiskasvatuksen järjestämisestä tarpeiden mukaan ja palveluita voidaan tarjota eri kielillä. Oikeus varhaiskasvatukseen syntyy, kun lapsi täyttää yhdeksän kuukautta ja varhaiskasvatuspaikkaa on tarjottava viimeistään neljä kuukautta ennen sen

tarvetta. Henkilöstömäärän on oltava riittävä suhteessa lasten määrään, ja erityistä tukea tarvitseville lapsille on tarjottava henkilökohtaista ja kokopäiväistä apua. Tuen tarpeen arviointi on jatkuvaa ja sen hoitavat varhaiskasvatuksen asiantuntijat yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa. (Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018 § 1)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on ensisijainen varhaiskasvatuksen järjestämistä ja kehittämistä ohjaava asiakirja. Niiden tehtävänsä on varmistaa laadukas ja oikeudenmukainen varhaiskasvatus koko Suomessa. Periaatteet määrittelevät varhaiskasvatuksen päätavoitteet ja sisällön. Ne ohjaavat myös yhteistyön organisointia sekä lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman (VASU) laatimista ja toteuttamista.

Paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja hyväksytään valtakunnallisten kriteerien perusteella. Tämä velvollisuus koskee kaikkia varhaiskasvatuksen tarjoajia, mukaan lukien kuntien ja kuntien päiväkotien tarjoamat palvelut. Paikalliset suunnitelmat ovat sitovia, ja niitä on jatkuvasti arvioitava ja kehitettävä. Niiden tehtävänsä on määrittellä, miten varhaiskasvatus on järjestetty paikallistasolla ottaen huomioon alueen erityispiirteet ja lasten yksilölliset tarpeet. Vaikka paikalliset suunnitelmat voivat täydentää valtakunnallisia perusteita, niiden on kuitenkin noudatettava lainsäädännön ja asetusten vaatimuksia. (OPH, 2022, s. 10)

2.2 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet linjaa **varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta** (kuva 1), joka ohjaavat lapsen kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tukemista.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikka perustuu määrätietoiseen ja suunniteltuun toimintaan, joka edistää lapsen kokonaiskehitystä. Toiminnassa keskitytään lapsen yksilöllisiin tarpeisiin ja vahvuuksiin ja hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä, leikkimistä ja vuorovaikutusta. Toimintatapa sisältää erilaisia käytäntöjä, kuten ohjattua leikkimistä, luontokokemuksia ja kulttuurisia aktiviteetteja, jotka kaikki tukevat lapsen kehitystä monipuolisesti. Tavoitteena on luoda ympäristö, jossa lapset voivat tutkia, kokeilla ja oppia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Pedagogisessa toiminnassa otetaan myös huomioon lapsen eri kehitysvaiheet ja elämänvaiheet, jolloin jokaisen lapsen ainutlaatuisuus ja henkilökohtaiset piirteet tunnustetaan ja arvostetaan. Varhaiskasvatuksen asiantunteva henkilökunta toimii lapsen apuna ja ohjaajana, mahdollistamalla turvallisen ja inspiroivan oppimisprosessin. (OPH, 2022, s. 22)

Kuva 1. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (OPH, 2022, s. 40)

2.2.1 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa kattaa lapsen taitojen, tietojen, arvojen ja asenteiden monipuolisen kehittämisen. Se tukee lapsen kykyä käyttää oppimaansa erilaisissa tilanteissa ja valmistaa häntä kohtaamaan muuttuvan maailman haasteet. Tämä osaaminen alkaa kehittyä jo varhaislapsuudessa ja jatkuu läpi elämän. Kuvassa 2 on esitetty laaja-alaisen osaamisen eri osat, joita tarkastellaan yksityiskohtaisemmin.

Varhaiskasvatuksessa laaja-alaista osaamista kehitetään erityisesti leikin, yhteistyön ja ongelmanratkaisun kautta. Kunkin osa-alueen käytännön soveltaminen määritellään ja selitetään ryhmäkohtaisissa varhaiskasvatussuunnitelmissa. (OPH, 2022, ss. 25-29)

Kuva 2. Laaja-alainen osaaminen (mukaillen lähteestä OPH, 2022, ss.25–29)

Ajattelun ja oppimistaidot ovat välttämättömiä tulevaisuuden taitoja, jotka kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden ja ympäristön kanssa (kuva 2). Ne luovat pohjan elinikäiselle oppimiselle, joka vaatii innostusta, rohkeutta ja avoimuutta uudelle. Oppimisen ilo ja merkitykselliset kokemukset ovat keskeisiä taitojen kehittämisessä. (OPH, 2022, ss. 25-26) Tämä korostaa varhaiskasvatuksen tarjoaman oppimisympäristön, kuten Hyvinkään varhaiskasvatuksen, merkitystä lasten oppimisen ja kehityksen tukemisessa. Hyvinkään varhaiskasvatus luo monipuolisen oppimisympäristön, jossa lapset voivat menestyä ja saada arvokasta kokemusta. Näin lapset kehittävät taitoja ja kykyjä jatkuvaan oppimiseen vastatakseen tulevaisuuden haasteisiin luottavaisin mielin (Hyvinkään kaupunki, 2022, s. 14). Kuten OPH (2022) mainitsee, merkitykselliset kokemukset ovat keskeisiä oppimisprosessissa ja varhaiskasvatuksen ympäristöt voivat tarjota niitä tukemaan lapsen kasvua.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutustaidot ja ilmaisu korostuvat monipuolistuvassa maailmassa (kuva 2). Varhaiskasvatus rakentaa perustan pohja hyville kommunikointitaidolle, kunnioittavalle vuorovaikutukselle muiden kanssa ja monipuoliselle ilmaisulle. Henkilökunta toimii lapsia positiivisissa kohtaamisissa erilaisten ihmisten kanssa ja ohjaa heitä ystävällisellä tavalla. Kommunikaatiotaidot ovat tärkeitä hyvinvoinnin, identiteetin ja toimintakyvyn kannalta, ja myös kyky ymmärtää muita ja ilmaista itseään on välttämätöntä. (OPH, 2022, s. 29) Hyvinkään paikalliset kulttuuritoimijat tarjoavat taide- ja kulttuurielämyksiä, ja koko kulttuuriympäristö toimii osana lapsen oppimisympäristöä

vahvistaen yhteyttä kotiseutukuntaan ja vastuuntuntoa ympäristöä kohtaan. (Hyvinkään kaupunki , 2022, s. 14)

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (kuva 2) ovat keskeinen osa varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatus tukee lapsen vähitellen kasvavaa itsenäisyyttä auttamalla ja rohkaisemalla hakemaan apua tarvittaessa. Turvallinen vuorovaikutus opettaa huolehtimaan omasta ja toisten hyvinvoinnista. Lasten kanssa harjoitellaan myös tunnetaitoja ja itsesääätelytaitoja, joiden kautta lapsi oppii nimeämään, hahmottamaan ja tiedostamaan erilaisia tunteita. (OPH, 2022, ss. 29-30)

Monilukutaito (kuva 2) sisältää erilaisten tekstien, kuvien ja symbolien tulkinnan ja luomisen. Monilukutaidolla tarkoitetaan kykyä luoda ja tulkita erilaisia viestejä. (OPH, 2022, s. 30) Hyvinkään varhaiskasvatuksessa monilukutaitoa harjoitellaan päivittäin, eri tilanteissa, mikä tukee lasten ymmärrystä kulttuurisista viesteistä ja ympäröivästä maailmasta. (Hyvinkään kaupunki , 2022, s. 15)

Digitaalinen osaaminen on nyky-yhteiskunnassa keskeinen taito ja sen kehittäminen varhaiskasvatuksessa tukee lasten luovaa ajattelua, yhteistyötä ja monilukutaitoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on auttaa lapsia ymmärtämään digitaalisia teknologioita ja niiden merkitystä arjessa. (OPH, 2022, s. 30) Hyvinkään varhaiskasvatuksessa digitaalisia työkaluja käytetään monipuolisesti kaikilla oppimisen osa-alueilla, mikä edistää lasten yleistä kehitystä. Näin lapset oppivat käyttämään teknologiaa asianmukaisesti ja turvallisesti. Teknologia tukee lasten oppimista ja valmistaa heitä tulevaisuuden haasteisiin. (Hyvinkään kaupunki , 2022, s. 15)

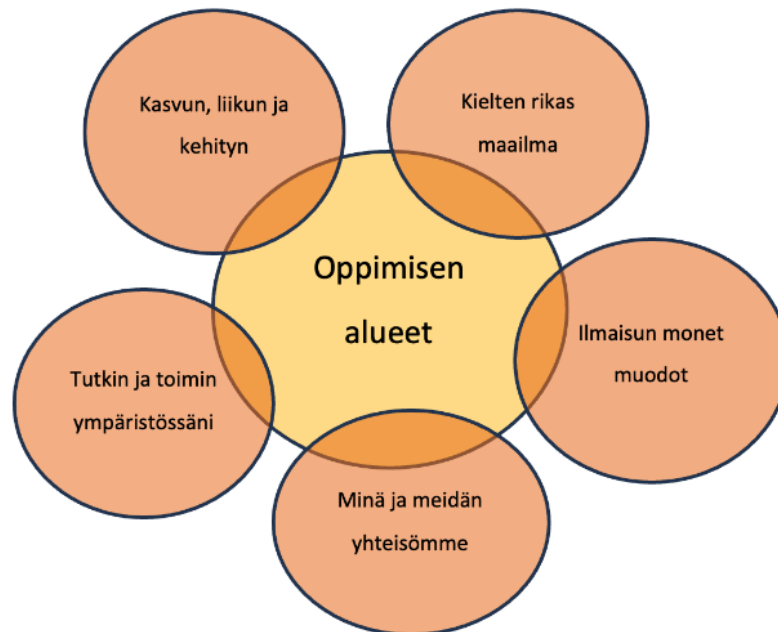
Osallistuminen ja vaikuttaminen ovat tärkeitä varhaiskasvatuksessa, jossa lapsia rohkaistaan oma-aloitteisuuteen ja tuetaan heidän vaikuttamistaitojaan (Kuva 2). Varhaiskasvatuksessa kunnioitetaan lasten mahdollisuutta osallistua elämäänsä vaikuttaviin asioihin. (OPH, 2022, s. 31) Hyvinkään varhaiskasvatuksessa lapsilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin, riippumatta iästään tai kehitystasostaan. Tämä osallistumiskulttuuri vahvistaa lasten itsetuntoa ja osallisuutta. Näin lapset oppivat vaikuttamaan ympäröivään maailmaan ja kokevat mielipiteensä tärkeäksi. (Hyvinkään kaupunki , 2022, s. 15)

2.2.2 Oppimisen alueet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa laaja-alaisen osaamisen lisäksi kuvataan **viisi oppimisen aluetta**, jotka ovat: ilmaisun monet muodot, rikas kielten maailma, tutkin ja toimin

ympäristössäni, minä ja yhteisömme sekä kasvan, liikun ja kehityn (kuva 3). Nämä oppimisen alueet liittyvät toisiinsa yhdeksi kokonaisuudeksi ja määrittävät pedagogisen toiminnan päätavoitteet ja sisällön. Oppimisessa yhdistetään ja sovelletaan eri oppiaineita mahdollistaen monipuolisen ja merkityksellisen oppimisen jokaisen lapsen kiinnostuksen ja tiedon mukaan. Tavoitteena on tukea lasten yleistä kehitystä ja oppimista eri tilanteissa ja ympäristöissä. (OPH, 2022, s. 44)

Kuva 3. Oppimisen alueet (mukaillen lähteestä OPH, 2022, ss. 44–53)

Ilmaisun monet muodot auttavat lapsia oppimaan erilaisia tapoja ilmaista itseään ja tutustumaan taiteeseen ja kulttuuriin (kuva 3). Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii esimerkiksi piirtämistä, maalaamista, laulamista, tanssimista ja tarinoiden kertomista. Tavoitteena on, että lapset pääsevät kokeilemaan taidetta monin eri tavoin, kuten kuuntelemalla, katsomalla ja liikkumalla. Musiikkia voi oppia laulamalla, kuuntelemalla ja soittamalla, ja tanssimalla voi ilmaista musiikin herättämiä tunteita. (OPH, 2022, ss. 46-48)

Kielten rikas maailma auttaa lapsia oppimaan kieltä ja parantamaan vuorovaikutustaitojaan (kuva 3). Se tukee kielen ymmärtämistä, puhumista ja sanaston kasvamista. Lapsille voi näyttää kuvia tai esineitä, jos he tarvitsevat apua kielen käytössä. Varhaiskasvatuksessa lapset harjoittelevat myös keskustelemista, hyviä käytöstapoja, huumoria ja tarinoiden kertomista. (OPH, 2022, ss. 44-46).

Minä ja meidän yhteisömme on oppimisen alue, joka auttaa lapsia ymmärtämään, miten toimitaan omassa yhteisössä (kuva 3). Täällä opetellaan, mikä on oikein ja väärin sekä mitä ryhmäsäännöt tarkoittavat. Lapset tutustuvat myös erilaisiin kulttuureihin ja uskontoon, mikä

auttaa heitä kunnioittamaan toisia. Lisäksi huomioimme, miten erilaiset perheet ja sukupolvet ovat osa yhteisöämme. Mediakasvatuksessa lapset oppivat eri medioista ja saavat kokeilla oman median tekemistä leikillä (OPH, 2022, ss. 48-50)

Tutkin ja toimin ympäristössäni -alueella lapset oppivat tutkimaan luontoa ja rakennettuja ympäristöä (kuva 3). Lapsille järjestetään myös retkiä luontoon. He huomaavat, miten matematiikkaa on arjessa, ja oppivat käsitteitä, kuten aika ja paikka, mittaamalla ja havainnoimalla. Oppimisessa varhaiskasvatuksessa on tärkeää löytää iloa ja keskustella yhdessä siitä, mitä on havaittu. Lisäksi he saavat kokeilla teknologian käyttöä turvallisesti ja oppia erilaisten välineiden avulla. (OPH, 2022, ss. 51-52)

Kasvan, liikun ja kehityn -alueella lapset oppivat itsehoitoa ja arjen taitoja (kuva 3). Tavoitteet keskittyvät liikkumiseen, ravitsemukseen, terveyteen ja turvallisuuteen. Lapsilla on tärkeää olla joka päivä mahdollisuuksia liikkua itsenäisesti sekä sisällä että ulkona. Positiivista suhtautumista ruokaan ja ravitsemukseen tuetaan, ja lapset oppivat monipuolisia ja terveellisiä ruokailutottumuksia. (OPH, 2022, ss. 52-53)

Viiden oppimisalueen sisällyttäminen varhaiskasvatukseen tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä ja oppimista. Oppimisalueet auttavat vahvistamaan lapsen luovuutta, uteliaisuutta ja tiedonhalua, mikä on keskeistä varhaiskasvatuksen tavoitteissa. Ne tarjoavat myös välineitä vanhemmille lapsen tukemiseen siirtymävaiheessa sekä varhaiskasvatuksen tavoitteiden ymmärtämiseen.

2.3 Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma

Tämä opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Hyvinkään kaupungin kanssa ja se perustuu kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan (Vasu). Hyvinkään kaupungin Vasu ohjaa kaupungin varhaiskasvatuksen toimintaa. Se pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, mutta on mukautettu paikallisiin tarpeisiin. Vuonna 2022 suunnitelma päivitettiin vastaamaan varhaiskasvatuslain muutoksia. Hyvinkään Vasun päätavoitteena on tarjota laadukasta, turvallista ja lapsilähtöistä varhaiskasvatusta, joka ottaa huomioon jokaisen lapsen yksilölliset tarpeet ja kehityksen. (Hyvinkään kaupunki, 2022, ss. 2-4)

Inklusio on tärkeä osa Hyvinkään varhaiskasvatusta. Inklusio tarkoittaa, että kaikilla lapsilla, riippumatta heidän taustoistaan, yksilöllisistä tarpeistaan, kulttuuristaan tai mahdollisista erityistarpeistaan, on tasavertainen mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen toimintaan. Inklusion periaatteen mukaan jokainen lapsi nähdään ainutlaatuisena ja

arvokkaana, ja varhaiskasvatuksen tavoitteena on luoda ympäristö, jossa kaikki lapset voivat tuntea itsensä hyväksytyksi ja osalliseksi ryhmässä. Inklusion toteuttaminen edellyttää toiminnan mukauttamista siten, että jokaisen lapsen tarpeet huomioidaan ja heidän hyvinvointinsa sekä oppimisensa tuetaan parhaalla mahdollisella tavalla. (Hyvinkään kaupunki, 2022, ss. 16-18)

2.4 Varhaiskasvatuksen aloittaminen

Varhaiskasvatuksen aloittaminen tuo mukanaan monenlaisia haasteita ja mahdollisuuksia sekä lapselle että hänen huoltajalleen. Siirtyminen kotoa päiväkotiin voi herättää monia tunteita, kuten jännitystä ja odotusta. Varhaiskasvatus tukee lapsen itsetunnon kehittymistä, sosiaalista kasvua ja tarjoaa tilaisuuksia oppia yhteistyötaitoja sekä toimia ryhmässä. Lisäksi lapsi voi kokea ja kehittää uusia taitoja turvallisessa ja kannustavassa ympäristössä. (MLL, 2024)

Tässä opinnäytetyöluvussa tarkastellaan, miten varhaiskasvatus vaikuttaa lapseen ja hänen huoltajiinsa. Erityisesti tarkastellaan, miten tämä merkittävä muutos voi tukea lapsen kehitystä, sopeutumista uuteen ympäristöön ja samalla muokata perheen arkea ja ihmissuhteita

2.4.1 Aloitus on monitahoinen prosessi

Varhaiskasvatuksen aloittaminen on monitahoinen prosessi, joka koskee sekä lasta että hänen huoltajiaan. Tämä tarkoittaa suurta muutosta perheessä, koska lapsi siirtyy jatkuvasta huoltajiensa hoidosta päiväkotiympäristöön, jolloin hänen maailmansa laajenee kotoa varhaiskasvatukseen. Kuten Matia (2023) mainitsee väitöskirjassaan Kleinin ja Whiten vedoten hoitajien itsensä huolen ja epävarmuuden vuoksi, varhaiskasvatuksen aloittaminen voi olla ahdistusta ja stressiä täynnä oleva prosessi sekä lapselle että hoitajalle. (Mattila, 2023, ss. 5-10)

Ensimmäinen tapaaminen varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa on ratkaiseva luottamuksen ja positiivisen suhteen rakentamiseksi huoltajien ja kasvattajien välille. Kun vanhemmat kokevat, että päiväkoti on turvallinen ja hyvä paikka, tämä tunne siirtyy myös lapseen. (MLL, 2024) Alussa painotetaan kasvattajien ja huoltajien yhteistyötä sekä lapsen turvallista alkua ja kiintymyssuhteiden ylläpitoa. On tärkeää, että lapsi muodostaa turvallisen suhteen hoitajiin. Kasvattajien tulee tunnistaa lapsen viestit ja antaa heille aikaa sopeutua (Munter, 2001, ss. 51-51)

Lapselle päiväkodin aloittaminen on suuri muutos, ja tässä tilanteessa hän on täysin riippuvainen huoltajistaan sekä varhaiskasvatuksen henkilökunnasta. Aikuiset voivat ennakoida ja suunnitella tulevaa toimintaa ja muutoksia lapsen uskoessa ympäristön ennakoitavaksi ja tarpeidensa huomioimiseksi. Rutiinit, kuten ruokailu ja lepoaika, auttavat lasta tuntemaan olonsa turvalliseksi ja tukevat häntä uusien tilanteiden kohtaamisessa. Lapsen reaktiot muutokseen, kuten takertuminen, raivokohtaukset tai nukahtamisvaikeudet, ovat täysin normaaleja, ja tunteille tulee antaa tilaa ilman tuomitsemista (MLL, 2024). Reaktiovaihe voi tulla myös myöhemmin, kun lapsi tajuaa olevansa päiväkodissa joka päivä (Munter, 2001, s. 54). Sopeutuminen riippuu muun muassa lapsen iästä, luonteesta, aikaisemmasta kokemuksesta ja huoltajan asenteesta. Positiivinen ja itsevarma asenne välittyy lapselle.

Varhaiskasvatuksen käytännöt ja sujuva arki vaikuttavat positiivisesti lapsen turvallisuuden tunteeseen ja sopeutumiseen (MLL, 2024). Kun siirtymä on suunniteltua, turvallista ja turvallisuutta herättävää, se mahdollistaa sen, että lapsi sopeutuu helposti myös tuleviin siirtymiin (Karikoski & Tiilikka, 2020, s. 83). Turvallisuuden tunne syntyy siitä, että tietää mitä tapahtuu ja osaa ennustaa asioita. Lapsen arjen hallinnan tunnetta rohkaistaan päivittäisillä rutiineilla, kuten liikunnalla, ruokailuilla ja lepoaikailla. Joillekin lapsille päivittäisen rytmin ylläpitäminen voi olla erityisen tärkeää. (Kuusisto, 2024)

Huoltajien asenteet varhaiskasvatukseen vaikuttavat merkittävästi lapsen sopeutumiseen. Jos huoltajat ovat luottavaisia ja rauhallisia, lapsi aistii tämän ja tuntee olonsa turvalliseksi. Huoltajat ovat lapsen ensisijaisia kasvattajia ja opettajia, ja heidän rooliaan tukee varhaiskasvatus. Yhteistyö huoltajien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden välillä on erityisen tärkeää, jotta lapsi voi sopeutua uuteen ympäristöön mahdollisimman hyvin (Mattila, 2023, ss. 14-16)

2.4.2 Työntekijöiden ja lasten huoltajien kasvatusyhteistyö

Huoltajien ja varhaiskasvatuksen työntekijöiden yhteistyö on olennainen osa jokapäiväistä varhaiskasvatusta, ja sen tavoitteena on tukea lapsen turvallista kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Nykyään hyvän yhteistyön rakentamiseksi on välttämätöntä kunnioittaa perheiden ja huoltajien monimuotoisuutta sekä edistää avointa kommunikaatiota, johon liittyy luottamus ja keskinäinen sitoutuminen. (OPH, 2022, s. 37)

Varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja huoltajien välinen yhteistyö on keskeinen osa varhaiskasvatusta. Kun huoltajat ja varhaiskasvatuksen työntekijät kommunikoivat avoimesti, se auttaa luomaan perustan luottamukselle ja yhteisymmärrykselle lapsen tarpeista ja

kehityksestä. Tämän tyyppinen yhteistyö mahdollistaa myös hoitajien aktiivisen osallistumisen lapsensa kehitysprosessiin ja tukeen (Karikoski & Tiilikka, 2020).

Jotta yhteistyö olisi tehokasta, hoitajien on saatava riittävästi tietoa siitä, mitä varhaiskasvatuksessa tapahtuu. Positiiviset viestit ja päivittäisten tapahtumien jakaminen työntekijöiden kanssa kannustavat yhteistyöhön. Myös hoitajien kanssa on tärkeää keskustella avoimesti vaikeista tilanteista, sillä luottamuksellinen ilmapiiri kannustaa yhteistyöhön vaikeissakin tilanteissa. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan tulee tunnistaa vanhempien huolet, paineet ja kysymykset sekä tarjota heille tarvittavaa tietoa ja tukea. (Mattila, 2023, ss. 15-17)

Yhteistyön onnistumiseksi on tärkeää järjestää vähintään kaksi tapaamista hoitajien kanssa vuodessa, joissa laaditaan lapsen yksilöllinen kehityssuunnitelma. Tarvittaessa voidaan tarjota tulkkia, jotta kommunikaatio on sujuvaa ja molemmille osapuolille myönteistä. Tämä varmistaa, että hoitajat ja henkilökunta ovat samalla linjalla ja voivat yhdessä tukea lapsen kasvua ja oppimista (OPH, 2022, s. 38). Yhteistyö vaatii molemminpuolista sitoutumista ja erilaisten näkökulmien kunnioittamista. Varhaiskasvatuksessa esiintyy erilaisia käytäntöjä perhekulttuurien erojen takia (Munter H. , 2001, s. 49) Työntekijöiden on tärkeää kunnioittaa näitä eroja ja etsiä yhteisiä tavoitteita lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen tukemiseksi. Yhteinen ymmärrys ja sitoutuminen luovat vankan perustan lapsen kasvuun ja oppimiselle sekä edistävät hänen yleistä hyvinvointiaan. (Mattila, 2023)

2.4.3 Päivärytmi ja sen merkitys

Päivittäinen rytmi on tärkeä tekijä lapsen, erityisesti pienten lasten turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Päivärytmin noudattaminen on elintärkeää lapsiryhmän psyykinen ja fyysinen hyvinvoinnin ja yleisen kehityksen kannalta. Järjestyksen ja rutiinien tulisi häiriintyä vain harvoin, ja sujuvan päivärytmin ylläpitäminen vaatii varhaiskasvatuksessa toimivaa ja yhtenäistä työyhteisöä. Rutiinit antavat lapsille selkeät ja turvalliset rajat, mikä tukee heidän kehitystään ja kasvuaan (Matilainen, 2008, s. 45). Säännöllinen päivärytmi antaa lapselle ennustettavuutta ja turvallisuuden tunnetta, mikä on välttämätöntä hänen kehityksensä ja hyvinvoinnin kannalta. Huolellinen suunnittelu ja toteutus perushoitotapahtumissa, kuten hygieniatoimenpiteissä, ruokailuissa, lepoajassa ja ulkoilussa, ovat tärkeitä, sillä ne eivät ainoastaan tyydytä lapsen perustarpeita, vaan tarjoavat myös mahdollisuuksia emotionaaliseen vuorovaikutukseen ja läheiseen yhteyteen hoitajien kanssa. (MLL, 2024)

Ruokailu on keskeinen osa varhaiskasvatuksen päivittäistä rytmiä, ja sen merkitys ulottuu lasten perushoidosta oppimiseen ja kasvamiseen. Syöminen tarjoaa lapsille mahdollisuuden tutustua erilaisiin makuihin, oppia syömään itsenäisesti ja kehittää pöytätapoja. Lisäksi ruokailu ylläpitää lapsen vireyttä ja hyvinvointia varhaiskasvatuksen aikana.

Varhaiskasvatuksessa on myös tärkeää kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan sairauksien ehkäisemiseksi ja lasten terveellisen ympäristön ylläpitämiseksi (MLL, 2024)

Hyvin järjestetty päivärytmi edistää rauhallisuutta lapsiryhmässä ja tarjoaa lapsille tärkeitä oppimistilanteita. Päivöohjelmassa tulee olla riittävästi aikaa ja tilaa lasten leikkiä, tutkia ja oppia itsenäisesti. Päivärytmin toistuvat tilanteet, kuten ruokailu ja lepoetki antavat lapsille selkeät rajat ja mahdollisuuden kehittyä omaan tahtiinsa. (Karila & Helenius, 2001, s. 69)

2.4.4 Ryhmäkasvatus periaatteena

Varhaiskasvatuksen ryhmäkasvatus tarjoaa lapsille mahdollisuuden oppia sosiaalisia taitoja päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Kun lapsi aloittaa päiväkodissa, hänestä tulee osa ryhmää, jossa hän harjoittelee ystävällistä kanssakäymistä, itsensä ilmaisemista ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä. Ystävyyssuhteet ovat usein keskeisiä lasten varhaiskasvatuksessa. (Keltikangas-Järvinen, 2012, s. 146)

Varhaiskasvatuksen lapsiryhmät koostuvat monin tavoin erilaisista lapsista, kuten iän, sukupuolen, sosiaalisen luokan ja kulttuuritaustan perusteella. Ryhmädynamiikka vaikuttaa ihmisen käyttäytymiseen ja ryhmässä ihminen toimii eri tavalla kuin yksilönä. Ryhmäkoko vaikuttaa siihen, kuinka ennakoitavissa oleva yksilöllinen käyttäytyminen ryhmässä on ja kuinka hyvin ryhmä toimii yhdessä. (Keltikangas-Järvinen, 2012, s. 146)

Ryhmässä lapsi oppii sosiaalisia taitoja ja saa kokemusta yhteisön jäsenenä. Kun lapsi on yli kolmevuotias, hän osaa leikkiä ryhmässä pidempään ja ymmärtää yhteisesti sovitut säännöt. Alle vuoden ikäiset lapset ovat kiinnostuneita toisistaan, mutta eivät vielä osaa leikkiä keskenään. Ryhmässä tapahtuu myös sosiaalisten suhteiden muodostumista ja valtasuhteiden ymmärtämistä. (Munter H. , 2001, s. 107)

Aikuisen rooli ryhmässä on tärkeä, kun hän ohjaa ja tukee lapsia leikissä ja varmistaa, että kaikki lapset tuntevat olevansa osa ryhmää. Aikuisen tulee ottaa huomioon pelin ulkopuolelle jäävät lapset ja tarvittaessa ohjata, auttaa ja tukea heitä sosiaalisissa tilanteissa. Ryhmässä lapsi oppii työskentelemään erilaisten ihmisten kanssa ja rakentamaan yhteistä toimintaa. Ryhmätoimintaan vaikuttavat myös yhteiset arvot, periaatteet ja kokemukset. (Munter H. , 2001, s. 107)

3 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuksellinen osuus

Opinnäytetyöni on toiminnallinen opinnäytetyö, joka pohjautuu käytännön toteutukseen ja uuden luomiseen tietyn alan tarpeiden täyttämiseksi. Vilkaan ja Airaksisen (2003, s. 27) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö ei rajoitu tiedon keräämiseen ja analysointiin, vaan siihen kuuluu myös käytännön hankkeen toteuttaminen, kuten tapahtuma, opas tai ohjeistus, joka tuo konkreettista hyötyä määritellylle kohderyhmälle. Opinnäytetyössä tarkastellaan kyselytutkimuksen avulla, millaista varhaiskasvatukseen liittyvää tietoa huoltajat ja perheet tarvitsevat, kun lapsi aloittaa päiväkodin.

Toiminnallinen opinnäytetyö keskittyy käytännönläheisiin tavoitteisiin, joissa pyritään luomaan konkreettisia tuotoksia tai kehittämään toimintaa siten, että ne parantavat käytäntöjä. Tämä on tärkeää, jotta löydetään pysyviä ratkaisuja. Toiminnallinen opinnäytetyö mahdollistaa sen, että eri ammattilaiset tekevät yhteistyötä ja muutoksia voidaan toteuttaa perheiden tarpeiden mukaan. Se auttaa myös ymmärtämään varhaiskasvatuksen ongelmia ja mahdollisuuksia sekä yhdistää eri aloja, kuten kasvatusta ja työelämää. (Jyrkämä, 2021)

Opinnäytetyö liittyy läheisesti työelämään, ja valinta pohjautuu omiin kokemuksiini varhaiskasvatuksen työntekijänä. Keskustelut Hyvinkään varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien opettajien Virpi Hämäläisen ja Niina Rannan kanssa herättivät ajatuksen siitä kehittää konkreettinen tukimateriaali, jonka avulla voitaisiin helpottaa huoltajille, jotta he voivat valmistautua lapsensa päiväkodin aloitukseen mahdollisimman sujuvasti. Tutkimuksessa keskityttiin kartoittamaan, millaista tietoa huoltajat kokevat tarvitsevansa heidän lapsen päiväkodin aloituksessa. Tavoitteena oli vastata näihin tarpeisiin visuaalisen oppaan muodossa, joka paitsi tukee perheiden arkea, myös auttaa varhaiskasvattajia luomaan luontevan ja turvallisen aloituskokemuksen kaikille osapuolille. Näin opinnäytetyö ei ainoastaan vastaa työelämän tarpeisiin, vaan myös edistää eri alojen – kasvatuksen ja sosiaalialan – välistä vuorovaikutusta ja kehittämistä.

3.1 Toiminnallisen opinnäytetyön tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tutkimuskysymys kartoitti huoltajien kokemuksia ja tiedontarpeita lapsen varhaiskasvatuksen aloituksen yhteydessä. Tavoitteena oli saada tarkempaa ymmärrystä siitä, millaista tietoa huoltajat kokevat tarvitsevansa, jotta he voivat valmistautua mahdollisimman hyvin lapsensa siirtymiseen päiväkotiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa visuaalinen opas, joka tarjoaa selkeää ja helposti omaksuttavaa tietoa perheille varhaiskasvatuksen alkuvaiheeseen, tukien siten huoltajia ja lapsia uudessa arjessa. Opas

on suunnattu ensisijaisesti huoltajille, joiden lapset ovat siirtymässä päiväkotiin ensimmäistä kertaa. Tällaisessa tilanteessa huoltajilla on usein paljon kysymyksiä ja mahdollisesti jännitystä uuden arjen aloittamisesta.

Tämän tutkimuksen pohjalta on määritelty kaksi keskeistä tutkimuskysymystä:

- **Tutkimuskysymys 1: Millaisia näkemyksiä ja tuntemuksia huoltajilla on varhaiskasvatuksen aloittamisesta?**
 - Kysymys auttaa kartoittamaan huoltajien kokemuksia varhaiskasvatuksen aloituksesta, jotta voidaan ymmärtää, millaisia tunteita ja ajatuksia prosessi herättää perheissä. On tärkeää ymmärtää, mitä haasteita ja onnistumisia huoltajat ovat kohdanneet, jotta opas voidaan räätälöidä heidän tarpeidensa mukaan.
- **Tutkimuskysymys 2: Mitä tietoja huoltajat tarvitsevat lastensa varhaiskasvatuksen aloittamiseen?**
 - Kysymys keskittyy selvittämään, millaista tietoa huoltajat pitävät tärkeänä ennen varhaiskasvatuksen aloittamista. Näin voidaan varmistaa, että oppaassa tarjotaan kaikki oleellinen tieto, joka auttaa perheitä valmistautumaan päiväkotiin.

3.2 Tutkimustavat ja -menetelmät

Tutkimuksen onnistumisen kannalta on tärkeää valita sellaiset tutkimustavat ja -menetelmät, jotka tukevat tutkimuskysymysten ja tavoitteiden saavuttamista. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena, jonka teoreettisena lähtökohtana on syvemmän ymmärryksen saavuttaminen tutkittavasta ilmiöstä. Laadullinen tutkimus on erityisen soveltuva silloin, kun tavoitteena on ymmärtää yksilöiden kokemuksia, näkemyksiä ja merkityksiä tietyssä ympäristössä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2013). Laadullisessa tutkimuksessa ei niinkään pyritä yleistämään tuloksia suureen väestöön, vaan tuottamaan rikas ja monipuolinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Tässä opinnäytetyössä laadullinen lähestymistapa oli erityisen perusteltu, koska tavoitteena oli kartoittaa vanhempien kokemuksia ja tiedon tarpeita lapsen varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa. Tämä menetelmä soveltuu hyvin myös sellaisten aineistojen käsittelyyn, jossa korostuvat moninaiset näkemykset ja kokemukset (Vilka, 2015, s. 94).

Laadullisen tutkimuksen vahvuus on sen kyvyssä paljastaa yksilöllisiä ja kontekstisidonnaisia näkemyksiä, jotka voivat auttaa esimerkiksi palveluiden kehittämisessä tai kohderyhmän tarpeisiin vastaamisessa (Eskola & Suoranta, 2000). Tutkimuksen

aineistonkeruumenetelmänä käytetään sähköistä kyselyä, koska se on tehokas tapa saavuttaa suuri määrä vastaajia ja kerätä heidän kokemuksiaan. Kysely on käytännöllinen keino yhdistää sekä kvantitatiiviset - määrällistä että kvalitatiivisia -laadullista tietoa, mikä auttaa saamaan kattavia ja monipuolisia tuloksia (Tietoarkisto, n.d). Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa visuaalinen opas, joka tukisi huoltajia heidän lapsensa varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa. Laadullinen tutkimus mahdollisti huoltajien yksilöllisten kokemusten ja tiedontarpeiden esiin nostamisen, minkä ansiosta oppaan sisältö voitiin muotoilla heidän tarpeitaan ja huolenaiheitaan vastaavaksi. Näin tutkimus täytti myös käytännönläheisen ja toiminnallisen opinnäytetyön vaatimukset, sillä se tarjosi ratkaisuja kohderyhmän konkreettisiin kysymyksiin ja tarpeisiin.

3.2.1 Aineistonhankinta huoltajilta kyselytutkimuksen avulla

Aineistonkeruumenetelmät viittaavat niihin tapoihin, joilla tutkija hankkii tietoa tutkimustaan varten. Koska tutkimusaineistot voivat olla monenlaisia, myös tiedonkeruumenetelmät vaihtelevat. Aineiston käyttötarkoitus määrittää, millaisia menetelmiä tutkimuksessa sovelletaan. Tiedon keräämiseen käyttää esimerkiksi haastatteluja, havainnointia, valmiita asiakirjoja, testejä tai kyselyitä (Eskola & Suoranta, 2000, ss. 86–87).

Tässä opinnäytetyössä aineistonhankinta toteutettiin huoltajille suunnatun kyselytutkimuksen avulla. Kyselytutkimus valittiin, koska se tarjoaa tehokkaan tavan kerätä tietoa laajalta joukolta huoltajia ja antaa mahdollisuuden saada, sekä määrällisen että laadullisen aineiston keräämiseen. Kysely toteutettiin Webropol-sovelluksessa, joka mahdollistaa vastausten vaivattoman tallentamisen ja analysoinnin. Webropol on joustava ja kustannustehokas järjestelmä, joka mahdollistaa vastaajien osallistuvan kyselyyn ajasta ja paikasta riippumatta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2013).

Kysely (liite 2) luotiin Webropol-sovelluksella, ja sen linkki jaettiin Daisy-sovelluksen kautta, jota käytetään Hyvinkään kaupungin päiväkodeissa pääasiallisena viestintäkanavana. Daisy-sovelluksen avulla kysely tavoitti suuren määrän perheitä, ja vastaajat pystyivät vastaamaan kyselyyn anonymisti. Anonymiteetti vähensi mahdollisia esteitä vastaamiselle ja rohkaisi huoltajia jakamaan kokemuksiaan ja näkemyksiään avoimesti. Kyselyn tavoitteena oli kerätä monipuolista tietoa huoltajien kokemuksista ja tiedontarpeista varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa, jotta kehitteillä oleva opas vastaisi heidän todellisiin tarpeisiinsa.

Kysely lähetettiin 1. elokuuta 2024 yhteensä 21 ryhmälle kolmessa eri Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatusyksikössä, ja se oli avoinna 15 päivää, aina 15. elokuuta 2024 saakka. Webropol-kysely oli rakennettu selkeäksi ja helposti ymmärrettäväksi, ja sen täyttämiseen vei

vastaajilta keskimäärin 5–10 minuuttia, mikä teki osallistumisesta vaivatonta ja houkuttelevaa. Kyselyyn osallistuminen oli täysin vapaaehtoista, ja sen tavoitteena oli kerätä kattava kuva huoltajien kokemuksista ja tarpeista lapsen päiväkodin aloitusvaiheessa.

Aineistonhankinnassa käytettiin puolistrukturoitua kyselylomaketta, joka koostui seitsemästä kysymyksestä, sisältäen sekä strukturoituja monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Vilkan (2015, s. 94) mukaan puolistrukturoidut kyselyt, joissa on sekä monivalinta- että avoimia kysymyksiä, mahdollistavat paitsi numeerisen tiedon keräämisen myös vastaajien yksilöllisten näkemysten syvemmän ymmärtämisen. Tämän rakenteen avulla saatiin monipuolista aineistoa: strukturoitujen kysymysten avulla saatiin yleiskuva tarpeista ja kokemuksista, ja avoimet kysymykset antoivat tilaa yksilöllisille vastauksille. Avoimilla kysymyksillä kartoitettiin muun muassa, millaisia tietoja huoltajat toivoisivat oppaan sisältävän sekä mitä erityisiä käytännön asioita he kokivat tärkeiksi. Tällainen kyselyrakenne auttaa ymmärtämään kohderyhmän tarpeita ja odotuksia, mikä on olennaista oppaan kehittämisessä.

3.2.2 Kyselyaineiston analyysi

Tutkimuksen aineiston analysoinnissa hyödynnettiin sekä kvantitatiivisia (määrällisiä) että kvalitatiivisia (laadullisia) menetelmiä, mikä mahdollisti laajemman ja syvemmän tarkastelun huoltajien kokemuksista ja tiedontarpeista varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa. Tällainen lähestymistapa, jossa yhdistetään määrällisiä ja laadullisia menetelmiä, tunnetaan triangulaationa. Triangulaatio on tutkimusstrategia, jossa pyritään hyödyntämään useita tutkimusmenetelmiä ja aineistolähteitä, jotta saadaan kattavampi ja monipuolisempi käsitys tutkimusaiheesta (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2006). Triangulaation avulla pyritään vähentämään yhden menetelmän rajoitteita ja saamaan syvällisempi ja luotettavampi kokonaiskuva tutkittavasta ilmiöstä. Tämä menetelmä on erityisen hyödyllinen silloin, kun tutkitaan monivaiheisia tai laajoja ilmiöitä, kuten huoltajien kokemuksia ja tiedontarpeita varhaiskasvatuksen aloituksessa.

Tässä tutkimuksessa pääpaino oli laadullisessa tutkimuksessa, sillä tavoitteena oli nimenomaan tuoda esille huoltajien henkilökohtaisia kokemuksia ja näkemyksiä, jotka eivät ole pelkästään numeerisesti mitattavissa. Vaikka määrällinen aineisto auttoi luomaan yleiskuvan huoltajien asenteista ja kokemuksista, tutkimuksen syvempi tarkastelu kohdistui huoltajien subjektiivisiin kokemuksiin ja toiveisiin. Webropol-kyselyssä oli sekä strukturoituja monivalintakysymyksiä, jotka antoivat määrällistä dataa, että avoimia kysymyksiä, joilla vastaajat pystyivät tuomaan esiin henkilökohtaisia kokemuksiaan ja näkemyksiään.

Strukturoitujen kysymysten avulla kerättiin numeerista aineistoa, joka mahdollisti huoltajien asenteiden ja mielipiteiden arvioinnin tietyistä väittämistä. Näiden väittämien arvioinnissa hyödynnettiin Likert-asteikkoa, joka on yleisesti käytetty väline asenteiden ja mielipiteiden mittaamiseen. Likert-asteikko tarjosi vastaajalle valittavaksi vaihtoehdot, kuten "hyvin", "huonosti" ja "ei voi sanoa", sekä myös "kyllä", "ei" ja "ei osaa sanoa". Tämä asteikko mahdollistaa selkeän ja kvantitatiivisesti mitattavan tiedon keräämisen huoltajien suhtautumisesta ja kokemuksista varhaiskasvatuksen käytäntöihin (Vilkka, 2015, s. 94). Likert-asteikon avulla saatiin tarkempaa tietoa siitä, kuinka moni vastaaja jakaa tietyn näkemyksen, ja se tarjosi yleiskuvan huoltajien asenteista ja mielipiteistä. Esimerkiksi saatiin tietoa siitä, kuinka moni vastaaja koki saaneensa riittävästi tietoa ennen lapsensa varhaiskasvatuksen aloittamista.

Näihin kysymyksiin saatujen vastausten perusteella voitiin laskea eri vastausvaihtoehtojen esiintymistiheydet ja prosenttijakaumat, mikä antoi tarkempaa tietoa siitä, kuinka yleisesti tiettyjä näkemyksiä ja kokemuksia oli huoltajien keskuudessa (Hirsjärvi & Hurme, 2001). Esimerkiksi vastausprosenttien ja yleisimpien vastausvaihtoehtojen perusteella saatiin kuva huoltajien yleisistä tarpeista ja käsityksistä varhaiskasvatuksen aloitusprosessista. Näin ollen voitiin nähdä, kuinka moni vastaaja oli samaa mieltä väittämän kanssa siitä, että varhaiskasvatuksen aloitus oli sujunut hyvin ja että he olivat saaneet riittävästi tietoa etukäteen, sekä kuinka moni koki tarvitsevänsä lisää tietoa. Määrällinen aineisto tarjosi arvokasta tietoa, mutta se ei yksin riittänyt syventämään ymmärrystä yksittäisten huoltajien henkilökohtaisista kokemuksista tai huolenaiheista. Strukturoitujen kysymysten avulla saatu numeerinen data antoi selkeän yleiskuvan huoltajien asenteista ja kokemuksista, mutta ei pystynyt valottamaan syvällisemmin heidän yksilöllisiä kokemuksiaan tai erityisiä huolenaiheitaan. Määrällinen data paljasti, kuinka suuri osa vastaajista oli tyytyväisiä saamaansa tietoon, mutta se ei kertonut miksi ja millaisia erityisiä tarpeita huoltajilla oli.

Täsmällinen ja tarkasti määritelty numeerinen data on siis hyödyllistä, mutta sen rinnalle tarvittiin myös laadullista aineistoa syvällisempien näkemysten ja kokemusten ymmärtämiseksi. Laadullisen aineiston osalta vastaajat saivat mahdollisuuden vastata avoimiin kysymyksiin, joissa he kuvasivat henkilökohtaisia kokemuksiaan ja toiveitaan tietoa varhaiskasvatuksen aloituksesta. Avoimilla kysymyksillä pyrittiin saamaan syvällisempää ymmärrystä huoltajien yksilöllisistä näkemyksistä ja tiedontarpeista, kuten siitä, millaisia tietoja he toivoivat oppaan sisältävän ja mitkä käytännön asiat olivat heille erityisen tärkeitä. Tämän aineiston analyysi toteutettiin induktiivisella sisällönanalyysillä (Eskola & Suoranta, 1988), jossa pyrittiin löytämään aineistosta merkityksellisiä teemoja ja käsitteitä ilman ennako-oletuksia. Induktiivisessä lähestymistavassa pyritään pureutumaan aineiston sisältöön ja löytämään sieltä merkityksellisiä aiheita ja käsitteitä, jotka eivät ole valmiiksi

määriteltyjä tutkimuksen alussa. Tämä mahdollisti huoltajien odotusten ja kokemusten tarkastelun syvällisemmin ja ilman rajoittavia oletuksia. Teemoittelun avulla tunnistettiin toistuvia ja merkityksellisiä aiheita, jotka auttoivat ymmärtämään huoltajien kokemuksia varhaiskasvatuksen aloituksesta. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Teemoittelu-analyysin keskeiset teemat

Teema	Kuvaus
Arjen käytännöt ja tiedottaminen	Huoltajat kaipaavat tarkempia ohjeita päiväkodin käytännöistä, erityisesti pukeutumisesta ja varusteista.
Henkilökunnan ja ryhmänmuutosten tiedotus	Huoltajat haluavat tietoa henkilökunnan kokoonpanosta ja mahdollisista ryhmän muutoksista.
Viestinnän selkeys ja saavutettavuus	Tieto varhaiskasvatuksesta halutaan saada helposti ymmärrettävässä muodossa ja ajallaan.
Pedagogiset tavoitteet ja varhaiskasvatuksen sisältö	Huoltajat haluavat ymmärtää, miten varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä ja millaisia pedagogisia tavoitteita on asetettu.
Varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvä tuki	Huoltajat kaipaavat tukea ja neuvoja lapsen sopeutumisessa varhaiskasvatukseen.
Yhteistyö varhaiskasvatuksen ja perheiden välillä	Huoltajat toivovat tiivistä yhteistyötä päiväkodin ja perheen välillä, jotta lapsen tukeminen olisi sujuvampaa.

Teemoittelu mahdollisti sen, että aineistosta nousi esiin toistuvia teemoja, jotka kuvasivat huoltajien tärkeimpiä tiedontarpeita ja huolenaiheita. Teemoittelu kautta pystyttiin tunnistamaan huoltajille merkityksellisiä aiheita ja yhteisiä näkökulmia (Hirsjärvi & Hurme,

2021). Näin saatiin selkeämpi käsitys huoltajien odotuksista ja kokemuksista liittyen lapsen päiväkodin aloitukseen. Avoimista vastauksista nousi esiin selkeitä toiveita ja tarpeita. Esimerkiksi huoltajat kaipasivat tarkempia ohjeita päiväkodin käytännöistä, erityisesti lasten pukeutumisesta. Useat vastaajat ilmaisivat myös tarpeen käytännön vinkeille siitä, miten varhaiskasvatuksen arkea voisi helpottaa. Tällä analyysimenetelmällä saatiin syvällisempää tietoa asioista, joita huoltajat pitivät erityisen tärkeinä oppaan sisältöä suunniteltaessa. Teemoittelun avulla aineistosta saatiin esiin huoltajien huolenaiheita, kuten lapsen sopeutuminen varhaiskasvatukseen ja se, millä tavoin huoltajat voivat tukea lastaan tässä vaiheessa. Esimerkiksi huoltajat mainitsivat erityisesti sen, että he toivoivat oppaan tarjoavan käytännön neuvoja ja tukea lapsen arkielämän haasteisiin. Näiden toistuvien teemojen avulla pystyttiin syventämään tietoa huoltajien kokemuksista, mikä auttoi ymmärtämään, mitkä asiat heille olivat erityisen merkityksellisiä.

Kontekstin ymmärtäminen myös on tosi tärkeä laadullisessa analyysissä. Tutkimissa yritettiin ymmärtämään, miksi tiettyjä asioita koetaan tietyllä tavalla. Esimerkiksi, kun huoltaja sanoi, että päiväkodin käytännöt ovat epäselviä, laadullisessa analyysissä tarkasteltiin, mitkä tekijät vaikuttavat tähän kokemukseen. Tällainen syvällinen tarkastelu auttaa ymmärtämään kokemuksen taustalla olevia syitä ja konteksteja, mikä tekee tutkimustuloksista merkityksellisiä ja hyödyllisiä. Aineistosta nousi myös esiin se, että monet huoltajat kokivat tärkeäksi saada tietoa varhaiskasvatuksen käytännöistä ja siitä, kuinka varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä.

Kokonaisuudessaan analyysimenetelmä tarjosi tarkan ja monipuolisen kuvan huoltajien kokemuksista ja toiveista, ja tulokset antoivat vahvan pohjan kehittää opas, joka vastaa mahdollisimman hyvin huoltajien käytännön tarpeisiin ja odotuksiin. Määrällisen ja laadullisen analyysin yhdistelmä mahdollisti sekä numeeristen että kokemuksellisten tietojen hyödyntämisen, mikä oli erityisen hyödyllistä pyrittäessä parantamaan varhaiskasvatuksen tiedonkulkua ja käytäntöjen selkeyttä.

3.2.3 Kyselyn tulokset

Kysely suunnattiin kolmen Hyvinkään päiväkodin huoltajille, ja kahden viikon vastausaika osoittautui riittäväksi: yhteensä 20 huoltajaa vastasi kysymyksiin Webropol-ohjelman kautta. Tämä vastausmäärä oli tutkimuksen tarpeisiin sopiva, eikä vastausaikaa tarvinnut pidentää. Vaikka osallistujamäärä ei ollut suuri, se tarjosi kattavan ja riittävän näytteen huoltajien näkemyksistä ja kokemuksista.

Kyselyn tulokset antoivat kattavan ja monipuolisen kuvan huoltajien kokemuksista, näkemyksistä ja tiedontarpeista varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa. Tulosten perusteella voitiin tunnistaa huoltajien keskeiset odotukset, yleisimmät haasteet sekä konkreettiset kehityskohteet, jotka voisivat helpottaa siirtymävaihetta sekä lapsille että perheille. Analyysi tarjosi selkeät vastaukset tutkimuskysymyksiin ja toi esille merkityksellisiä kehitysalueita, jotka voivat parantaa oppaan käytettävyyttä ja hyödyllisyyttä huoltajien tarpeisiin. Näin tulokset muodostavat vahvan pohjan oppaan sisällön suunnittelulle, jotta se vastaisi huoltajien todellisiin tiedontarpeisiin ja tarjoaisi tukea varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa.

1. Tiedonkulku ennen varhaiskasvatuksen alkamista

Kyselyssä kartoitettiin, kuinka hyvin huoltajat kokivat saaneensa tarvittavaa tietoa ennen lapsensa varhaiskasvatuksen alkamista. Tuloksista selvisi, että 70 % vastaajista koki saaneensa riittävästi tietoa ennen hoidon aloitusta, kun voidaan tarkistaa taulakko 2. Toisaalta 25 % vastaajista ilmoitti, että he eivät olleet saaneet tarpeeksi tietoa, ja 5 % ei osannut arvioida asiaa.

Taulukko 2. Huoltajien kokemukset tiedonkulusta ennen hoidon aloitusta

2. Päiväkodin käytännöt ja selkeys

Kyselyn tulokset toivat esiin taulakossa 3, miten huoltajat kokivat ymmärtäneensä päiväkodin käytännöt lapsensa aloittaessa varhaiskasvatuksen. 70 % vastaajista kertoi, että päiväkodin käytännöt tulivat heille selviksi ensimmäisten viikkojen aikana. Kuitenkin 20 % vastaajista ei voinut arvioida käytäntöjen selkeyttä ja 10 % koki ne epäselviksi.

Taulukko 3. Ensimmäisten viikkojen aikana selkeytyneet päiväkodin käytännöt: Huoltajien arviot

3. Tietotarpeet oppaasta

Monivalintakysymyksistä nousi selkeästi esille, että huoltajat toivoivat oppaalta enemmän käytännön tietoa varhaiskasvatuksen toiminnasta ja järjestelyistä, kuten käy ilmi taulukosta 4. Peräti 95 % huoltajista toivoi oppaaseen tietoa päiväkodin käytännöistä ja toiminnasta. Huoltajista 80 % halusi lisätietoa lepoajoista ja lisäksi 85 % heistä halusi oppaaseen yksityiskohtaista tietoa siitä, millaisia varusteita ja vaatteita lapsella tulisi olla mukanaan päiväkodissa. Useat huoltajat toivat esiin tarpeen saada selkeämpiä ohjeita esimerkiksi siitä, millaiset ulkovaatteet sopivat parhaiten päiväkodin olosuhteisiin: "Olisi hyvä saada selkeät ohjeet, mitä vaatteita lapsella tulisi olla päiväkodissa, jotta arki sujuisi helpommin."

Tämä osoittaa, että oppaan sisällön on oltava kattava ja konkreettinen, jotta huoltajat voivat luottaa siihen, että heillä on kaikki tarpeellinen tieto lapsensa varhaiskasvatuksen aloituksesta.

Taulukko 4. Huoltajien toiveet oppaan sisällöstä

Tietotarve	Huoltajien määrä	Prosenttiosuus (%)
Päiväkodin käytännöt ja toiminnot	19	95%
Ruokailuajat	17	85%
Lepoajat ja päiväunet	16	80%
Päivittäinen aikataulu	15	75%
Leikkimahdollisuudet	10	50%
Muut	3	15%

4. Sairastumiskäytännöt

Yksi keskeinen alue, jossa huoltajat kokivat tiedon puutteita, oli varhaiskasvatuksessa toimiminen silloin, kun lapsi sairastuu ja tämä voidaan katsoa taulukossa 5. Kyselyn perusteella 55 % huoltajista kaipasi tarkempaa tietoa siitä, miten heidän tulisi toimia lapsen sairastuessa ja mitkä ovat päiväkodin käytännöt sairastumistilanteissa. Huoltajista 35 % olivat mieltä, että heille ei tarvitse lisä tietoa ja 10 % eivät voi sanoa mitään näistä asiasta. Tämä korostaa tarvetta tarkempaan ja selkeämpään ohjeistukseen sairaustapausten varalta.

Taulukko 5. Huoltajien tiedontarve lapsen sairastumistilanteissa toimimisesta

5. Laaja-alainen osaaminen ja oppiminen

Seuraavassa figuurissa (Taulukko 6.) esitetään tulokset, jotka näyttävät, että huoltajilla oli myös kiinnostusta ymmärtää paremmin varhaiskasvatuksen pedagogisia tavoitteita.

Huoltajista 79 % halusi lisätietoa varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesta laaja-alaisesta osaamisesta ja oppimisen alueista, 11 % en voi sanoa ja 10 % eivät halusi lisää tietoa. Tämä viittaa siihen, että huoltajat eivät ainoastaan odota tietoa käytännön järjestelyistä, vaan he ovat myös kiinnostuneita lapsensa oppimisesta ja kehityksestä varhaiskasvatuksessa.

Taulukko 6. Huoltajien tiedontarve laaja-alainen osaaminen ja oppiminen

6. Huoltajien ehdotukset oppaan sisällöksi

Kyselyn avoimista vastauksista nousi esiin useita konkreettisia ehdotuksia siitä, millaista tietoa huoltajat toivoisivat varhaiskasvatuksen oppaan sisältävän. Huoltajat kaipaavat selkeitä käytännön ohjeita ja neuvoja päiväkodin arjen sujuvoittamiseksi. Huoltajien vastauksissa nousivat erityisesti esiin seuraavat konkreettiset toiveet ja ehdotukset, jotka voidaan tiivistää taulukkoon (Taulukko 7.)

Taulukko 7. Huoltajien ehdotukset oppaan sisällöksi

Ehdotukset	Huoltajien vastaukset
Vaatteet ja varusteet	"Ehkä käytännöt vaatteista, mitä pitää olla ja mikä olisi päiväkodin kannalta helpoin ja 'vaivattomia'. Esim. kuravaatteet."
Tiedonkulku päiväkodista ryhmä- ja henkilöstötiedot	"Haluaisin tietää, mitä tapahtuu ja kuka viettää aikaa lapseni kanssa. Useat muutokset ryhmissä vaikuttavat arkeen ja lapsen jaksamiseen." "Ryhmän tiedot, puh.numero ja ryhmässä olevien aikuisten nimet."
Aloituksen helpottaminen	"Vinkkejä, miten voi helpottaa aloitusta."
Hoitoaikojen ilmoittaminen	"Esim. Daisyn käyttö: ennen päivät ilmoitettiin 10 päivää kuussa, nyt pitää ilmoittaa tunteina."
Haku- ja tuontiajat	"Onko joku aika kun ei ole hyvä hakea/tuoda lasta hoitoon?"

Huoltajat toivoivat tarkempia ohjeita siitä, millaisia vaatteita ja varusteita lapsen tulisi tuoda päiväkotiin, jotta arki sujuisi helpommin:

Ehkä käytännöt vaatteista, mitä pitää olla ja mikä olisi päiväkodin kannalta helpoin ja 'vaivaton'. Esim. kuravaatteet.

Huoltajat halusivat tietää tarkemmin, kuka hoitaa heidän lastansa ja millaisia muutoksia tapahtuu lapsen ryhmässä. Tämä kertoo siitä, että viestintää päiväkodin toiminnasta voisi parantaa, erityisesti kun kyseessä ovat henkilöstön muutokset ja ryhmien kokoonpanot.

Haluaisin tietää, mitä tapahtuu ja kuka viettää aikaa lapseni kanssa. Useat muutokset ryhmissä, sairastumiset, siirrot vaikuttavat arkeen ja lapsen jaksamiseen.

Ryhmän aikuisten nimet ja yhteystiedot olisi hyvä saada selkeästi esille.

Huoltajat kaipaavat käytännön vinkkejä, joiden avulla lapsen varhaiskasvatuksen aloitus voisi sujua mahdollisimman vaivattomasti

Vinkkejä, miten voi helpottaa aloitusta.

Huoltajat kaipasivat myös selkeitä ohjeita hoitoaikojen varaamisesta ja muokkaamisesta. He halusivat tarkemmin tietoa siitä, miten varauksia voi tehdä ja miten pieniä muutoksia hoitoaikoihin ilmoitetaan. Lisäksi he kaipasivat pohtivat myös, onko olemassa tiettyjä aikoja, jolloin olisi suositeltavaa tuoda tai hakea lapsi päiväkodista. Tämä tieto auttaisi heitä suunnittelemaan lapsen päivän ja varmistamaan, että lapsen päiväkotipäivä sujuu mahdollisimman hyvin.

Esim. Daisyn käyttö: ennen päivät ilmoitettiin 10 päivää kuussa, nyt pitää ilmoittaa tunteina.

Onko joku aika, kun ei ole hyvä hakea/tuoda lasta hoitoon.

Kyselyn tulokset osoittavat, että huoltajilla on monia tarpeita ja toiveita varhaiskasvatukseen liittyen. Vaikka suurin osa vanhemmista oli tyytyväisiä päiväkodin toimintaan ja saamaansa tietoon, osa heistä koki, että tietoa oli liian vähän erityisesti aloitusvaiheessa ja päiväkodin arjesta. Huoltajat toivovat erityisesti oppaasta tietoa päiväkodin käytännöistä, lasten päivittäisistä rutiineista ja varusteista. Lisäksi he ovat kiinnostuneita varhaiskasvatuksen pedagogisista sisällöistä ja tavoitteista. Tämä viittaa siihen, että huoltajat haluavat ymmärtää paremmin, miten heidän lapsensa oppii ja kehittyy päiväkodissa.

4 Kuvallinen opas varhaiskasvatuksen aloittamisen tueksi

Kyselyn antama aineisto toimi tutkimuksen keskeisenä pohjana oppaan sisällölle, mutta oppaan kehittämisessä hyödynnettiin myös muuta asiantuntemusta ja luotettavia lähteitä. Sisällön suunnittelussa huomioitiin asiantuntijälähteet, kuten Hyvinkään kaupungin (2022) varhaiskasvatussuunnitelma, varhaiskasvatuslaki (540/2018) ja Varhaiskasvatuksen perusteet (OPH, 2022). Näin varmistettiin, että opas ei ainoastaan vastannut huoltajien esittämiin tarpeisiin, vaan myös noudatti varhaiskasvatusalan parhaita käytäntöjä ja ohjeistuksia.

Oppaan kehittämisen tavoitteena oli täyttää tutkimuksessa ilmenneet tietoaucot ja tarjota huoltajille käytännönläheistä ja selkeää tietoa, joka tukee heidän siirtymistään varhaiskasvatukseen. Huoltajien toivomat tarkemmat ohjeet päiväkodin käytännöistä, pukeutumisesta ja lapsen sopeutumisesta huomioitiin oppaan sisällössä. Kuvallinen opas sisältää vaiheittaisia ohjeita, kuten hoitoaikojen ilmoittamisen, päivähoidon aikataulut ja lapsen varustelun, jotka auttavat perheitä sopeutumaan uuteen arkeen. Oppaan sisältö keskittyy erityisesti niihin aiheisiin, joita huoltajat ovat tutkimuksen perusteella kokeneet tärkeiksi ja hyödyllisiksi. Näin opas pystyy suoraan vastaamaan huoltajien huolenaiheisiin ja tarjoamaan tukea Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatuksen aloitusvaiheessa.

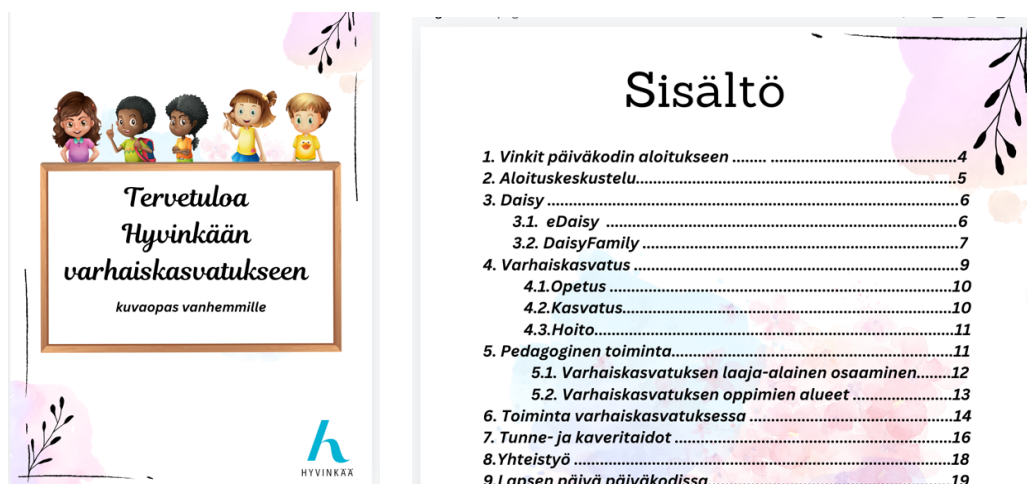
Oppaan kehittäminen oli monivaiheinen prosessi, johon osallistui useita eri sidosryhmiä, kuten varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat, päiväkotien johtajat sekä vanhemmat. Yhteistyö näiden ammattilaisten ja perheiden kanssa oli keskeistä, sillä heidän palautteensa ja näkemyksensä auttoivat varmistamaan, että oppaan sisältö vastaa kaikkien osapuolten tarpeita. Erityisesti jatkuva vuorovaikutus sidosryhmien kanssa mahdollisti sisällön muokkaamisen niin, että se palvelee sekä perheitä että varhaiskasvatusalan ammattilaisia.

4.1 Oppaan tekninen toteuttaminen

Oppaan tekninen toteutus tehtiin Canva-sovelluksella (Canva, n.d.), jonka etuina ovat helppokäyttöisyys ja joustavat suunnittelutyökalut. Näiden työkalujen avulla oppaasta voitiin luoda selkeä ja visuaalisesti houkutteleva sekä helposti lähestyttävä niin sähköisessä kuin painetussa muodossa. Tämä varmistaa, että opas on käyttökelpoinen ja miellyttävä kohderyhmälle, ja sen ulkoasu tukee tiedon saavutettavuutta sekä houkuttelevuutta (Saavutettavasti.fi, 2024a).

Kuvaopas koostuu 30 sivusta ja on jäsennelly 13 lukuun ja alalukuihin. Oppaan rakenne on selkeästi jäsennelly, ja jokainen osa alkaa erottuvalla pääotsikolla, jota seuraavat alaotsikot. Tämä auttaa lukijaa navigoimaan oppaan sisällössä tehokkaasti (kuva 4.). Tekstit ja kuvat on aseteltu oppaassa siten, että lukija löytää helposti tärkeimmät tiedot. Kuvia käytetään tukemaan tekstiä niin, että visuaalinen ja kirjallinen tieto täydentävät toisiaan. Esimerkiksi päiväkodin rutiineista ja varusteista kertovissa osioissa kuvat konkretisoivat tietoa ja tukevat huoltajia ymmärtämään oppaan sisältöä paremmin. Kyselyn tulosten perusteella huoltajat ilmensivät halua lisää visuaalista tietoa, ja kuvien avulla päiväkodin käytännöt ja rutiinit tulivat ymmärrettävämmiksi.

Kuva 4. Oppaan rakenne

Oppaassa on otettu huomioon saavutettavuus periaatteet, jotka varmistavat sen käytettävyyden kaikille käyttäjille. Käytössä on selkeä Canva-sans-fontti, jonka kirjasinkoko on riittävän suuri, vähintään 16 pistettä, jotta tekstin lukeminen on helppoa myös heikkonäköisille (Kuva 5.). Värikontrasti on huolellisesti valittu, esimerkiksi tummanharmaa teksti valkoisella taustalla, mikä parantaa luettavuutta. Visuaaliset elementit, kuten ikonit ja kuvat, täydentävät tekstiä ja havainnollistavat prosesseja, kuten hoitoaikojen ilmoittamista. Kuvien käyttö tekee oppaasta houkuttelevamman ja helpottaa tietojen ymmärtämistä. Nämä saavutettavuusperiaatteet tekevät oppaasta käyttökelpoisen kaikille käyttäjille, mukaan lukien näkövammaiset ja kognitiivisista haasteista kärsivät (Selkokeskus, 2024).

Kuva 5. Saavutettavuusperiaatteet oppaassa

Canvalla tehty opas voidaan jakaa helposti sähköisesti PDF-tiedostona, mutta se voidaan myös tulostaa, jos huoltajat tarvitsevat fyysisen version. Sähköinen versio mahdollistaa oppaan levittämisen laajasti ja helposti esimerkiksi päiväkodin verkkosivuilla tai sähköpostitse huoltajille (Canva, n.d.). Oppaan muotoilu on mukautettu eri päätelaitteita varten, ja se on suunniteltu skaalautumaan oikein sekä tietokoneiden että mobiililaitteiden näytöillä. Tämä parantaa sen käytettävyyttä monissa eri ympäristöissä, mikä on erityisen tärkeää nykypäivän digitaalisessa maailmassa.

4.2 Hyvän oppaan piirteet ja visuaalisuus

Hyvän oppaan tulee olla selkeä, helposti ymmärrettävä ja saavutettavissa kaikille käyttäjille (Saavutettavasti.fi, 2024a). Opinnäytetyön toiminnallista osaa suunniteltaessa keskusteltiin oparakenteen ja sen sisällön suunnittelusta, jotta se parhaiten tukisi varhaiskasvatuksen aloituksen tueksi tarvittavia tietoja ja käytännön ohjeita. Varhaiskasvatuksen oppaassa on erityisen tärkeää, että sisältö on helposti ymmärrettävää ja käytännönläheistä, jotta huoltajat voivat käyttää sitä arjessaan vaivattomasti. Oppaan rakenne suunniteltiin kattamaan huoltajien tiedontarpeet ja varhaiskasvatuksen käytännön asiat, kuten päiväkodin rutiinit, hoitoaikojen ilmoittaminen, lapsen varusteet sekä pedagogiset tavoitteet. Oppaan rakenne, kieli ja visuaaliset elementit ovat kaikki keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat sen käytettävyyteen ja houkuttelevuuteen.

Hyvän oppaan kehittämisessä on otettava huomioon useita tekijöitä, jotka vaikuttavat sen toimivuuteen. Oppaan tulee olla selkeärakenteinen, visuaalisesti houkutteleva ja saavutettava, ja sen tulee käyttää yksinkertaista ja selkeää kieltä (Saavutettavasti.fi, 2024a).

Selkeärakenteisesti opas jaettiin loogisiin osiin, jotta huoltajat voivat helposti löytää tarvitsemaansa tietoa. Oppaan sisällön jakaminen 13 osioon auttoi varmistamaan, että huoltajat saavat kattavan ja selkeän kuvan varhaiskasvatuksen aloitukseen liittyvistä käytännöistä.

Visuaalisuus tarkoittaa, että valokuvat, kaaviot ja muut visuaaliset elementit tekevät oppaasta kiinnostavamman ja ymmärrettävämmän. Visuaaliset elementit auttavat jäsentämään tietoa ja helpottavat sen omaksumista. Visuaalisuudelle on ominaista se, että valokuvien, kaavioiden ja muiden visuaalisten elementtien käyttö voi tehdä käsikirjasta houkuttelevamman ja helpommin ymmärrettävän. (Kuva 6.) Visuaalinen sisältö auttaa myös jäsentämään tietoa ja auttaa lukijaa omaksumaan ja sulattamaan tietoa. (Saavutettavasti.fi, 2024a)

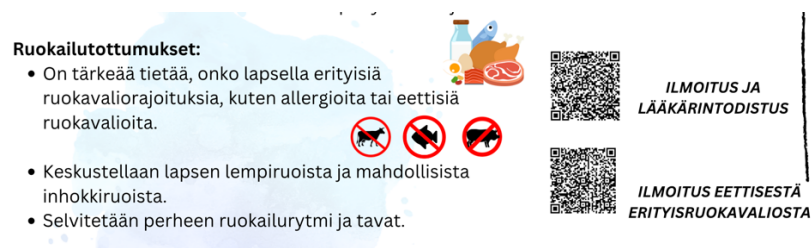
Kuva 6. Visuaalisuus oppaassa

Saavutettavuus varmistaa, että opas on kaikkien vanhempien käytettävissä.

Varhaiskasvatuksen asiakkailta on erilaisia taustoja, ja siksi on tärkeää käyttää selkeää kieltä ja tarjota oppaan sisältö helppokäyttöisissä muodoissa. (Saavutettavasti.fi, 2024b) Osaan oppaan sisällöstä liitettiin QR-koodeja, jotka vievät videoihin, joissa näytetään Daisy-ohjelman käyttöä. Toiset QR-koodit ohjaavat suoraan lomakkeeseen, jonka kautta vanhemmat voivat ilmoittaa erityisruokavaliotiedot. QR-koodien käyttö ohjeissa tekee prosessista sujuvamman, sillä lomakkeelle pääsee helposti käsiksi esimerkiksi skannaamalla koodi mobiililaitteella. **Yksinkertainen ja selkeä kieli** tarkoittaa, että tekstin on oltava helppoa ymmärtää (Saavutettavasti.fi, 2024a). Varhaiskasvatuksen aloittamista koskevat ohjeet selitetään oppaassa yksinkertaisilla ja tavallisilla sanoilla, jotta kaikki vanhemmat voivat ymmärtää ne.

Kuva 7. QR koodeja oppaassa

4.3 Oppaan suunnittelu tuloksiin perustuen

Oppaan laadinnassa hyödynnettiin huolellisesti kyselyssä saatuja vastauksia, jotka antoivat arvokasta tietoa huoltajien toiveista, tarpeista ja huolenaiheista varhaiskasvatuksen aloittamisessa. Kyselyn tulokset osoittivat selvästi, että huoltajat tarvitsevat yksityiskohtaista ja helposti ymmärrettävää tietoa päiväkodin käytännöistä, järjestelyistä ja varusteista.

Oppaan sisältö on laadittu erityisesti huoltajille, ja siksi heidän toiveensa ja tarpeensa on otettu tarkasti huomioon. Huoltajat tarvitsevat selkeää tietoa siitä, miten päiväkodin arki on järjestetty, kuten Daisy-sovelluksella käyttö, päiväkotiin saapuminen, päiväkodista lähteminen, sekä päivittäisen toiminta, mitä välineitä lapsen tulee tuoda päiväkotiin. Oppaassa on selkeät ohjeet siitä, millaiset varusteet ja vaatteet lapsella tulisi olla eri vuodenaikoina. Esimerkiksi oppaassa on sivuja, joissa esitellään esimerkkivaatteet varavaatteina sekä vaatteiden mittaaminen (tai vaatteiden valinta) helpottamaan huoltajia oikeiden varusteiden valinnassa. Tämä auttaa huoltajia varmistamaan, että heidän lapsellaan on kaikki tarvittavat varusteet päiväkotiin, ja se tukee arjen sujuvuutta.

Oppaan osana tuotettiin yhteistyösivu, joka keskittyy tärkeisiin yhteistyön ja kommunikoinnin osa-alueisiin. Tämä sivu kuvaa, miten lasten perheen ja muut lapsen hyvinvointia tukevat palvelut, kuten varhaiskasvatuksen henkilökunta, lastenneuvola, lastenlääkäri, puheterapeutti, psykologi, terapeuttipalvelut ja lastensuojelu, toimivat yhdessä. (Kuva 8.) Tavoitteena on saumatonta yhteistyötä tekevä verkosto, joka varmistaa lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin (Hyvinkään kaupunki, 2022).

Kuva 8. Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Oppaan suunnittelussa otettiin huomioon erityisesti ne huoltajat, joiden lapset ovat juuri aloittamassa varhaiskasvatuksen. Heidän tiedontarpeensa ovat usein suurempia, sillä varhaiskasvatus voi olla heille uusi kokemus. Suunnittelussa huomioitiin erilaisten huoltajien tarpeet, ja siksi kuvaopas laadittiin selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä, jotta se olisi helposti kaikkien käyttäjäryhmien saavutettavissa. Tämä varmistaa, että opas palvelee myös niitä huoltajia, joille varhaiskasvatus on uusi kokemus tai jotka tarvitsevat yksinkertaisia ja selkeitä ohjeita arjen tueksi.

Lisäksi oppaassa on otettu huomioon alkuvaiheen käytännön neuvot, kuten vinkit lapsen totuttamisesta päiväkodin arkeen. Esimerkiksi oppaassa saatetaan tarjota neuvoja siitä, miten valmistella lapsi päiväkotipäivään, kuinka hoitoaikojen ilmoittaminen tapahtuu tai mitä varusteita lapselle kannattaa varata mukaan. Nämä käytännön ohjeet auttavat vanhempia valmistautumaan sujuvasti lapsen siirtymiseen varhaiskasvatukseen.

Kuva 9. Käytännön vinkit varhaiskasvatukseen

1. Vinkit päiväkodin aloitukseen !

Jokainen lapsi on erilainen: Päiväkodin aloitus voi olla vaikeaa riippumatta lapsen iästä. Jokaisella lapsella on omat erityiset tarpeensa ja tunteensa, jotka on hyvä ottaa huomioon.

Tutustumiskäynnit: Ennen päivähoiton aloitusta on yleensä hyvä käydä tutustumassa päiväkotiin. Tutustumisen lisäksi henkilökunta tapaa perheen ja oppii tuntemaan lasta aloituskeskustelujen kautta.

Pehmeä lasku: Aloita ensin lyhyemmillä päivillä, jos mahdollista. Keskustele tästä henkilökunnan kanssa etukäteen.

Pakataan yhdessä: Tee hoitoon lähtemisestä hauskaa. Anna lapsen valita itse mukaan varavaatteet, kuten paita ja housut.

Suunnittelussa kiinnitettiin huomiota myös varhaiskasvatukseen pedagogisiin tavoitteisiin, jotta huoltajat saisivat paremman käsityksen siitä, miten heidän lapsensa oppimista ja kehitystä tuetaan varhaiskasvatuksessa. Kyselyn tuloksista ilmeni, että 79 % huoltajista halusi saada lisää tietoa varhaiskasvatukseen oppimisesta ja laaja-alainen osaamisesta. Oppaassa tuodaan selkeästi esille, mitä laaja-alainen osaaminen tarkoittaa varhaiskasvatuksessa, kuten lapsen vuorovaikutustaitojen, motoristen taitojen ja itsesäätelyn kehittämistä. Lisäksi siinä käsitellään varhaiskasvatukseen keskeisiä oppimisen alueita, kuten kielen kehityksen, ajattelun ja matematiikan sekä kulttuurisen osaamisen tukemista. Tämä auttaa huoltajia ymmärtämään, miten päiväkodin toiminta edistää lapsen kokonaisvaltaista kehitystä.

Visuaalisia elementtejä käytetään havainnollistamaan monimutkaisempia aiheita, kuten varhaiskasvatukseen pedagogista sisältöä, sekä yksinkertaisia käytännön asioita, kuten pukeutumishojeita ja päivittäisiä rutiineja. Visuaalisten esitystapojen merkitystä oppimisprosessissa korostetaan, koska ne helpottavat asioiden ymmärtämistä ja parantavat viestinnän selkeyttä erityisesti silloin, kun pyritään opettamaan uusia tai monimutkaisia käsitteitä (Hytönen, 2022; Mattila, 2023). Tämä korostuu varhaiskasvatuksessa, missä visuaaliset ohjeet tukevat lasten oppimista ja perheiden sopeutumista uusiin rutiineihin. Oppaassa tämä näkyy esimerkiksi siten, että käytämme havainnollistavia kuvia ja kaavioita selittämään varhaiskasvatukseen pedagogisia tavoitteita sekä konkreettisia ohjeita, kuten pukeutumista ja päiväkodin aikatauluja. Visuaalisten elementtien tarkoitus on tehdä oppaan sisällöstä helposti lähestyttävää ja selkeää kaikille käyttäjäryhmille.

Kuvia hyödynnetään lähes kaikissa oppaan osissa selventämään ohjeita. Tämä varmistaa, että oppaan sisältö on helposti ymmärrettävissä myös niille, joilla voi olla vaikeuksia tekstin lukemisessa tai kielen ymmärtämisessä. Esimerkiksi lapsen päivän kulku päiväkodissa

esitetään kuvien avulla, jotta tieto on mahdollisimman saavutettavaa kaikille. Visuaalisten esitystapojen käyttö tekee oppaasta selkeän ja helposti seurattavan, mikä tukee monenlaisia käyttäjäryhmiä, mukaan lukien maahanmuuttajataustaiset huoltajat tai sellaiset perheet, joilla on erilaisia lukemisen tai kielen oppimisen haasteita.

5 Johtopäätökset ja pohdinta

Tutkimus osoitti, että varhaiskasvatukseen liittyvillä tiedoilla ja ohjeistuksilla on merkittävä vaikutus sekä huoltajien että lasten kokemuksiin. Huoltajien kokemukset ja toiveet kerättiin kyselytutkimuksella, ja niiden perusteella kehitetty kuvallinen opas pyrkii vastaamaan huoltajien esittämiin konkreettisiin tarpeisiin. Vaikka tutkimuksessa ei suoraan käsitelty oppaan tehokkuutta, voidaan päätellä, että selkeä ja vaiheittain etenevä opas, joka sisältää visuaalisia elementtejä, voi toimia hyödyllisenä välineenä perheiden tukemisessa varhaiskasvatukseen aloitusvaiheessa. Tämä johtopäätös perustuu huoltajien toiveisiin saada käytännönläheistä ja selkeästi jäsenneltyä tietoa.

5.1 Tulosten tarkastelu: Huoltajien tiedontarpeet ja oppaan vaikuttavuus

Tutkimuskyselyn tuloksista selvisi, että huoltajien tiedontarpeet varhaiskasvatukseen aloituksessa ovat moninaiset ja ne vaihtelevat käytännön asioista pedagogisiin tavoitteisiin. Tulosten analyysissä havaittiin, että suurin osa huoltajista koki saaneensa riittävästi tietoa ennen lapsensa varhaiskasvatukseen aloitusta. Kuitenkin merkittävä osa huoltajista kaipasi tarkempaa ja yksityiskohtaisempaa tietoa päiväkodin käytännöistä, lapsen päivittäisistä varusteista, sairastumiskäytännöistä sekä vinkkiä päiväkotiin aloittamista. Tämä tiedontarve korostui erityisesti avoimissa vastauksissa, joissa huoltajat nostivat esiin käytännön asioita, jotka jäivät epäselviksi.

Analysoitaessa kyselytuloksia ilmeni, että 95 % huoltajista toivoi oppaaseen tietoa päiväkodin käytännöistä ja toiminnasta, kun taas 85 % halusi tarkempaa tietoa lapsen varusteista. Tämä viittaa siihen, että vaikka huoltajat olivat yleisesti tietoisia varhaiskasvatukseen perusasioista, osa heistä (5 % ja 15 % vastaajista) kaipasi vielä selkeämpää ja yksityiskohtaisempaa ohjeistusta päiväkodin käytäntöihin ja arjen sujuvuuden varmistamiseen (Mattila, 2023; Hytönen, 2022).

Tutkimustulosten perusteella voidaan tunnistaa kuusi keskeistä teemaa, jotka kuvaavat huoltajien tiedontarpeita ja toiveita varhaiskasvatukseen aloitusprosessin suhteen. Jokainen teema liittyy omalta osaltaan siihen, miten oppaan avulla voidaan vastata huoltajien

kysymyksiin ja huoliin. Näiden teemojen huomioiminen auttaa myös rakentamaan luottamuksellista ja avointa vuorovaikutusta varhaiskasvatukseen ja perheiden välille.

Ensimmäinen keskeinen teema on arjen käytännöt, joihin huoltajat toivovat selkeitä ja konkreettisia ohjeita. Monet vanhemmat ovat kiinnostuneita saamaan tietoa lapsen päivittäisistä rutiineista päiväkodissa, kuten siitä, millaisia aktiviteetteja päivä sisältää ja miten päivän aikataulu rakentuu. Myös varustetiedot ovat huoltajille tärkeitä: he toivovat tarkempaa tietoa siitä, millaisia vaatteita ja tarvikkeita lapsen tulisi tuoda mukanaan eri vuodenaikoina. Tällainen ohjeistus, esimerkiksi sade- ja talvivaatteiden osalta, auttaa huoltajia varmistamaan, että lapsella on tarvittavat varusteet päivän aktiviteetteihin, mikä tukee lapsen mukavuutta ja hyvinvointia. Sairastumiskäytännöt, poissaolojen ilmoitukset ja muut käytännön asiat ovat myös huoltajille merkityksellisiä, sillä niiden selkeys voi vähentää epävarmuutta päiväkodin arjesta (Hytönen, 2022).

Huoltajille on tärkeää tietää, ketkä vastaavat lapsen hoidosta ja millainen henkilöstö toimii lapsen ryhmässä. Etukäteistieto ryhmän muutoksista antaa perheille mahdollisuuden valmistautua ja tukea lasta, jos henkilökuntaan tulee vaihtuvuutta (Karikoski & Tiilikka, 2020). Opas ei kuitenkaan voi sisältää yksityiskohtaisia tietoja henkilöstöstä, sillä päiväkodeissa on useita ryhmiä ja henkilökunnan kokoonpano voi vaihdella. Ryhmäkohtaiset tiedot ja muutokset voidaan viestiä ajantasaisesti muilla keinoilla, kuten sähköisillä kanavilla tai ryhmätapaamisilla. Oppaassa voidaan kuitenkin ohjata huoltajia hakemaan ajankohtaisia tietoja suoraan päiväkodista. Näin opas edistää luottamusta ja yhteistyötä perheiden ja päiväkotien välillä.

Viestintä on keskeinen osa päiväkodin ja huoltajien välistä yhteistyötä. Kyselytulokset osoittavat, että selkeä ja saavutettava viestintä on huoltajille tärkeää erityisesti hoitoaikojen ilmoittamisessa sekä muissa päiväkodin ja kodin välisissä asioissa. Visuaalinen ja selkokielineen viestintä on erityisen hyödyllistä monikulttuurisille ja eri kieliä puhuville perheille, sillä se vähentää epävarmuutta ja mahdollistaa perheiden aktiivisemmän osallistumisen. Hyvin suunniteltu ja visuaalisesti selkeä opas auttaa konkretisoimaan arjen tilanteita ja tuo selkeyttä päiväkodin toimintaan. Tämä voi vähentää huoltajien kokemaa epävarmuutta ja tukea heidän sitoutumistaan lapsensa varhaiskasvatukseen.

Huoltajat ovat kiinnostuneita myös lapsen kehityksestä ja oppimisesta päiväkodissa. He haluavat tietää, millaisia pedagogisia sisältöjä päiväkodissa toteutetaan ja miten ne tukevat lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Tietoa kaivataan erityisesti siitä, miten päiväkodin toiminta tukee esimerkiksi lapsen motoristen ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Oppaassa voidaan tarjota selkeät kuvaukset varhaiskasvatuksen tavoitteista, mikä auttaa perheitä

ymmärtämään toiminnan tarkoituksen ja edistää kodin ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä lapsen kehityksen tukemisessa (Mattila, 2023).

Perheet kokevat siirtymän kotiarjesta varhaiskasvatukseen olevan merkittävä hetki lapsen elämässä. Kyselytuloksista ilmeni, että monet huoltajat toivovat saavansa neuvoja siitä, miten valmistaa lasta päiväkodin aloitukseen ja miten itse toimia tukena siirtymävaiheessa. Myös emotionaalinen tuki lapselle ja vanhemmille on tärkeää; huoltajat toivovat tietoa siitä, miten päiväkotitukee lapsen sopeutumista ja käsittelee mahdollisia eroahdistuksen tunteita. Oppaassa voidaan esitellä erilaisia keinoja, joiden avulla vanhemmat voivat valmistautua tähän muutokseen, mikä tukee lapsen turvallisuudentunnetta ja tekee aloituksesta sujuvamman.

Huoltajat kokevat, että avoin vuorovaikutus ja hyvä yhteistyö varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa ovat tärkeitä lapsen hyvinvoinnin ja kehityksen tukemisessa. He arvostavat sitä, että päiväkodin henkilökunta on helposti lähestyttävää ja että heidän kanssaan voi keskustella lapsen päiväkotipäivästä. Tämä yhteisöllisyys lisää luottamusta ja mahdollistaa perheiden tarpeiden huomioimisen päiväkodin toiminnassa. Monille perheille on tärkeää, että päiväkotit joustaa ja ottaa huomioon yksilölliset tilanteet, kuten työaikojen vaihtelut tai erityistarpeet, mikä vahvistaa perheiden sitoutumista ja yhteisöllisyyttä.

Kuvallinen opas on suunniteltu vastaamaan juuri näihin tiedontarpeisiin tarjoamalla selkeitä ohjeita hoitoaikojen ilmoittamisesta, päiväkodin rutiineista ja varustelusta. Visuaaliset ohjeet oppaassa voivat rakentaa yhteistyötä varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja perheiden välillä, mikä parantaa lasten yleistä hyvinvointia (Karikoski & Tiilikka, 2020). Kyselytulokset tukevat aikaisempia tutkimuksia, joissa on korostettu vanhempien kokemusten merkitystä varhaiskasvatuksen aloituksessa. Esimerkiksi Mattilan (2023, ss.35–44) tutkimuksessa painotettiin siirtymisen hetkien tärkeyttä ja huoltajien tarvitsemien tietojen keskeistä roolia perheiden ja lasten hyvinvoinnissa. Hytösen (2022, ss 43–57) tutkimus puolestaan käsittelee varhaiskasvatuksen opettajien roolia vanhemmuuden tukijana, mikä on keskeinen näkökulma oppaan kehittämisessä. Varhaiskasvatuksen henkilöstön on pystyttävä tarjoamaan tarvittavaa tietoa ja ohjeita huoltajille, jotta voidaan luoda vuorovaikutteinen suhde, joka edesauttaa perheiden osallistumista.

Kokonaisuudessaan tutkimustulokset korostavat, kuinka tärkeää on kehittää opasta, joka vastaa huoltajien tiedontarpeisiin ja parantaa heidän kokemuksiaan varhaiskasvatuksen aloituksessa. Selkeä ja vaiheittainen ohjeistus voi auttaa luomaan eheämmän ja sujuvamman varhaiskasvatuksen aloitusprosessin, joka tukee sekä perheiden että varhaiskasvatuksen ammattilaisten yhteistyötä.

Kuitenkin on syytä huomioida, että tutkimuksessa ei suoraan arvioitu oppaan vaikutuksia varhaiskasvatuksen aloitusprosessiin. Vaikka huoltajat ilmaisivat selkeästi tarpeensa ja toiveensa oppaalle, oppaan tuottamisen todelliset vaikutukset perheiden kokemuksiin ja aloitusprosessiin vaativat lisätutkimusta. On mahdollista, että hyvin suunniteltu opas voi parantaa aloitusprosessia ja tukea perheiden sopeutumista varhaiskasvatukseen, mutta varma näyttö tästä jää odottamaan tulevia tutkimuksia, joissa mitataan oppaan konkreettisia vaikutuksia

Yhteenvetona voidaan todeta, että oppaan kehittämisprosessi on keskeinen askel kohti huoltajien ja varhaiskasvatuksen ammattilaisten välisen vuorovaikutuksen parantamista. Opas voi auttaa luomaan eheämpää ja sujuvampaa aloitusprosessia, joka tukee sekä perheiden että varhaiskasvatuksen henkilöstön yhteistyötä. Tällä tavoin voidaan varmistaa, että lapsen tarpeet otetaan huomioon ja huoltajat kokevat olevansa osana varhaiskasvatuksen yhteisöä alusta alkaen.

5.2 Opinnäytetyön eettisyys ja kestävyys

Opinnäytetyöni eettisyys ja kestävyys on otettu huomioon kattavasti eri vaiheissa varmistuen sekä tutkimuksen luotettavuuden että pitkäaikaisen vaikutuksen. Eettiset periaatteet, kuten rehellisyys, avoimuus ja osallistujien kunnioittaminen, ovat olennainen osa prosessia. Näitä periaatteita noudattaen olen toiminut Arenen (2020) tutkimuseettisten ohjeiden mukaisesti ja varmistanut, että tutkimuksen lähtökohdat ja toteutus ovat eettisesti kestäviä. Opinnäytetyön suorittaminen hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti on tekijän vastuulla (TEKN, 2023).

Tutkimuslupa, joka hankittiin Hyvinkään kaupungilta, mahdollisti tiedonkeruun ja varmisti, että aiheen valinta, aikataulu sekä aineiston omistus- ja käyttöoikeudet olivat selkeitä ja hyväksytyjä. Tutkimusluvan myöntämisen yhteydessä myös aineiston hallinnasta ja tuhoamisesta oli laadittu selkeä suunnitelma, joka osaltaan tukee avoimuuden ja tutkimusprosessin läpinäkyvyyttä.

Tutkimukseen osallistuville huoltajille annettiin riittävästi tietoa tutkimuksen tarkoituksesta, mahdollisista riskeistä, menetelmistä ja hyödyistä. Osallistujien suostumus varmistettiin tiedottamalla heitä tutkimuksen tarkoituksesta, menetelmistä ja hyödyistä, ja heille tarjottiin mahdollisuus osallistua vapaaehtoisesti ilman painostusta. Käytetty Webropol-työkalu mahdollisti anonyymin kyselyn, jossa ei kerätty henkilötietoja, mikä tukee luottamuksellisuutta ja tietosuojaa (Tietoarkisto, 2021).

Rehellisyys ja avoimuus ovat olleet keskeisiä periaatteita koko prosessin ajan, ja osallistujia kohdeltiin kunnioittavasti. Tämä tarkoitti, että heidän tunteensa, mielipiteensä ja mahdolliset huolensa huomioitiin koko tutkimuksen ajan. Lisäksi mahdollisten haittojen minimointi oli osa eettistä toimintaa, mikä tukee osallistujien hyvinvointia ja varmistaa, että tutkimukseni noudattaa hyvän tieteellisen käytännön periaatteita (TEKN, 2023).

Kestävän kehityksen näkökohdat on huomioitu niin opinnäytetyön sisällössä kuin käytännön toteutuksessa. Kestävä kehitys varhaiskasvatuksessa tarkoittaa taloudellisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja ympäristönäkökulmien huomioimista (OPH, 2022, s. 35). Tämä näkyy opinnäytetyössäni esimerkiksi digitaalisen oppaan kehittämisessä, joka vähentää painettujen materiaalien tarvetta. QR-koodien käyttö oppaassa mahdollistaa sen, että tieto on helposti päivitettävissä ja saavutettavissa ilman ympäristön kuormitusta. Tämä tukee ekologista kestävyyttä, kun taas digitaalisen sisällön maksuton saatavuus vahvistaa taloudellista kestävyyttä.

Taloudellinen kestävyys ilmenee oppaan jakelussa ja käytössä. Koska opas on digitaalinen, sen jakelu ei aiheuta lisäkustannuksia painatuksen tai jakelun osalta, mikä säästää resursseja. Oppaan ilmainen saatavuus varhaiskasvatuksen toimijoille ja perheille tukee myös tasa-arvoa, koska se on kaikkien saatavilla riippumatta taloudellisesta tilanteesta.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys korostuvat oppaan sisällössä ja sen visuaalisessa ilmeessä. Kuvallinen opas huomioi eri kulttuuritaustaiset ja monikieliset perheet, mikä tukee inklusiivisuutta varhaiskasvatuksessa. Oppaan kuvituksessa on otettu huomioon lasten moninaisuus, erilaiset ihonvärit ja hiustyylit, mikä viestii kulttuurisen monimuotoisuuden kunnioittamista. Tämä voi rohkaista perheitä osallistumaan aktiivisesti lapsensa varhaiskasvatukseen ja luo yhteisöllisyyden tunnetta.

Myös opinnäytetyön tutkimusprosessi edisti kestävyyttä, sillä sähköinen kysely vähensi paperin käyttöä ja paransi tiedonkeruun tehokkuutta ilman ympäristön kuormittamista. Sähköisen aineiston tallentaminen ja käsittely mahdollistivat myös tietojen turvallisen ja kestävänsä säilyttämisen sekä avoimen tieteellisen tiedon jaon periaatteiden mukaisen toiminnan.

5.3 Tavoitteiden saavuttaminen ja tulosten hyödyntäminen

Opinnäytetyöni asettamat tavoitteet saavutettiin onnistuneesti. Pää tavoitteena oli kehittää varhaiskasvatuksen aloitusta tukeva opas, joka vastaisi huoltajien tiedontarpeisiin ja helpottaisi varhaiskasvatuksen aloitusprosessia. Oppaan vaikuttavuuden todellinen arviointi

edellyttäisi tulevaisuudessa seuranta- ja arviointitutkimusta, jossa huoltajien kokemuksia ja palautetta kerättäisiin oppaan käytön jälkeen. Tämä voisi toteutua esimerkiksi kyselyillä tai haastatteluilla vanhempainillassa, joissa kartoitettaisiin, kuinka hyvin opas vastasi huoltajien tarpeisiin sekä helpottiko se lapsen siirtymää varhaiskasvatukseen. Tällainen jatkotutkimus voisi tarjota arvokasta tietoa oppaan mahdollisista kehityskohteista ja sen pitkäaikaisista hyödyistä sekä huoltajille että lapsille päiväkodin aloitusvaiheessa.

Toiminnallisen opinnäytetyöni kautta sain arvokasta kokemusta tiimityöskentelystä ja yhteistyöstä eri sidosryhmien kanssa, kuten varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien kanssa, jotka toimivat oppaan tilaajina Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatukselle. Esimerkiksi jatkuvat keskustelut ja heidän antamansa suositukset ohjasivat oppaan rakenteen ja visuaalisen ilmeen kehittämistä niin, että sisältö vastasi huoltajien tarpeisiin ja vaatimuksiin. Erityistä huomiota kiinnitettiin sujuvan aloituksen tukemiseen vinkkien avulla, viestinnän ja yhteistyön vahvistamiseen, päiväkodin rutiineihin, pedagogisiin tavoitteisiin sekä lapsen vaatetukseen ja varustukseen eri vuodenaikoina. Jatkuva palautteen saanti ja sen hyödyntäminen olivat näin keskeisessä roolissa työn tavoitteiden saavuttamisessa.

Aiemman kehitysprojektin yhteydessä Webropol-työkalun käyttö aiheutti haasteita, koska vastausmäärä jäi vähäiseksi. Tällä kertaa muokkasin kysymykset selkeämmiksi ja mielenkiintoisemmiksi huoltajille, mikä saattoi osaltaan johtaa huomattavasti suurempaan vastaajamäärään. On kuitenkin tärkeää huomioida, että vastausprosenttiin voivat vaikuttaa myös muut tekijät, kuten kyselyn ajankohta, viestintäkanavat ja kyselyn saavutettavuus. Tästä huolimatta pystyin parantamaan kyselyprosessia ja oppimaan edellisistä virheistäni. Tämä kokemus kehitti taitojani kyselyiden laadinnassa ja osallistujien motivoinnissa, mikä oli merkittävä oppimiskokemus opinnäytetyöprosessissa.

Kyselytutkimuksen mukaan huoltajille oli erityinen tiedontarve varhaiskasvatuksen käytännöistä, kuten lasten varusteista, sairastumiskäytännöistä ja päiväkodin toiminnasta. Nämä tarpeet huomioitiin oppaassa, mikä vahvistaa sen käytännön hyödyllisyyttä. Lisäksi oppaassa käytetyt QR-koodit mahdollistavat päivitetyn ja digitaalisen tiedon jakamisen huoltajille. Tämä tukee kestävästä kehitystä vähentämällä painettujen materiaalien tarvetta ja edistämällä ajantasaista viestintää varhaiskasvatuksen ympäristössä.

Tavoitteeni osallisuuden ja kulttuurisen monimuotoisuuden edistämisestä varhaiskasvatuksessa, saavutettiin onnistuneesti myös. Visuaalinen opas laadittiin siten, että se huomioi monikulttuuristen perheiden tarpeet. Tämä opas auttaa päiväkodin henkilökuntaa tunnistamaan ja tukemaan monikulttuurisuutta päiväkotiympäristössä tehokkaammin. Oppaan kuvissa näkyy monenlaisia lapsia, joilla on erilaisia hiusten, silmien ja ihonvärejä,

sekä eri perhemalleja. Tämä visuaalinen ilme viestii selkeästi siitä, että jokainen lapsi ja perhe ovat tervetulleita ja arvostettuja varhaiskasvatuksen osana.

Työ tarjoaa useita jatkokehitysmahdollisuuksia, jotka voivat laajentaa oppaan käyttöä ja tehostaa sen vaikutuksia eri käyttäjäryhmissä. Tällä hetkellä opas on yleisesti suunniteltu päiväkodin aloitukseen, mutta tulevaisuudessa olisi hyödyllistä räätälöidä oppaita erityisryhmien, kuten maahanmuuttajaperheiden tai erityistukea tarvitsevien lasten tarpeisiin.

Lisäksi oppaan laajempi levittäminen eri varhaiskasvatuksen yksiköihin ja päiväkoteihin voisi avata uusia mahdollisuuksia sen käytölle ja soveltamiselle eri toimintaympäristöissä. Kattavampi jakelu voisi lisätä oppaan vaikutuspiiriä ja tehdä siitä entistä hyödyllisemmän työkalun päiväkotien henkilökunnalle sekä perheille. Oppaan kääntäminen useille eri kielille olisi merkittävä askel, erityisesti alueilla, joissa on paljon monikulttuurisia perheitä. Käännökset parantaisivat oppaan saavutettavuutta ja varmistaisivat, että myös perheet, joiden äidinkieli ei ole suomi, voisivat käyttää sitä sujuvasti. Tämä tukisi entisestään varhaiskasvatuksen tasa-arvoisuuden ja inklusiivisuuden tavoitteita.

Vaikka opas luotiin vastaamaan huoltajien tunnistettuihin tiedontarpeisiin, sen vaikutusta lasten ja perheiden siirtymäkokemuksiin ei ole tässä opinnäytetyössä tieteellisesti arvioitu. Jatkotutkimuksessa olisi hyödyllistä selvittää oppaan tehokkuutta tarkemmin, esimerkiksi kartoittamalla, kuinka hyvin visuaaliset elementit auttavat huoltajia ja lapsia sopeutumisessa varhaiskasvatukseen. Visuaaliset elementit, kuten valokuvat ja selkeät ohjeet, voivat helpottaa huoltajien ja lasten ymmärrystä ja vähentää epävarmuutta siirtymävaiheessa. Tulevaisuudessa opasta voidaan kehittää edelleen monipuolisemmaksi työkaluksi, joka tukee entistä tehokkaammin varhaiskasvatuksen keskeisiä tavoitteita, kuten kulttuurista monimuotoisuutta, inklusiivisuutta ja tasa-arvoa. Tämä tekee oppaasta arvokkaan ja joustavan työkalun eri tilanteisiin ja käyttäjäryhmille.

Lähteet

- Arene (2020). *Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset*.
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene.
<https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/>
- Arene. (2023). *Arenen suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ammattikorkeakouluille*.
<https://arene.fi/julkaisut/raportit/arene-suositukset-tekoalyn-hyodyntamisesta-ammattikorkeakouluille/>
- Canva (n.d.). *Canva*. <https://www.canva.com/>
- Eskola, J., & Suoranta, J. (2000). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Vastapaino.
- Helenius, A., Karila, K., Munter, H., Mäntynen, P. & Sirén- Tiusanen, H. (2001). *Pienet päivähoitossa, alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita*. WSOY.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2001). *Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö*.
Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2013). *Tutki ja kirjoita*. 15. painos. Tammi.
- Hytönen, L. (2022) *Varhaiskasvatuksen opettajan rooli vanhemmuuden tukijana*, (pro gradu -
tutkielma, Helsinki yliopisto).
<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/e833d121-6820-46f0-a81e-e88b0bd7df72/content>
- Hyvinkään kaupunki. (2022) *Hyvinkään varhaiskasvatussuunnitelma 2022*,
https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/vasu/hyvinkaan_varhaiskasvatussuunnitelma_2022.pdf
- Hyvinkään kaupunki. (2024). Daisy-sovellus <https://www.hyvinkaa.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/daisy/>
- Jyrkämä, J. (2021). Toimintatutkimus. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.
<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusasetelma/toimintatutkimus/>
- Karila, K. (2012). Varhaiskasvatuksen pedagogiikka ja sen merkitys lapsen kehitykselle.
Varhaiskasvatus, 10(2), 1–15.
- Keltikangas-Järvinen, Liisa (2012) *Pienen lapsen sosiaalisuus*, Helsinki: WSOY
- Karikoski, H. & Tiilikka, A. (2020). Eheä kasvunpolku – haaste yhteiskunnalle. Teoksessa E. Hujala & L. Turja (toim.), *Varhaiskasvatuksen käsikirja* (ss. 78–94). PS-kustannus.
- Kuusisto, A. (2024). *Arkirytmisi – voimaa arjen rutiineista*. Neuvokas perhe.
<https://neuvokasperhe.fi/artikkeli/arkirytmisi-voimaa-arjen-rutiineista/>
- Keltikangas-Järvinen, L. (2012). *Pienen lapsen sosiaalisuus*. Helsinki: WSOY.

- Laininen, E., Manninen, L. & Tenhunen, R. (2006). *Näkökulmia kestävään kehitykseen*. OKKA-säätiö. https://kouluajaymparisto.fi/wp-content/uploads/nakokulmia_kekeen.pdf
- MLL. (2024). *Lapsi aloittaa päivähoiton*. <https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkkejä-lapsiperheen-arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon>
- Matilainen, T. (2008). *Lapsi elää rutiineista: helppo ja hyvä arki*. Gummerus Kustannus Oy.
- Mattila, N. (2023). Vanhemman kokemukset lapsen varhaiskasvatuksen aloituksen separaatiolanteista, (Psykologian pro gradu -tutkielma, Turun yliopiston). https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/175630/Mattila_Ninna_opinnayte.pdf;jsessionid=D5AC47BC38F3F34E824729A491EF51FD?sequence=1
- Munter, H. (2001). Lapsi aloittaa päivähoiton. Teoksessa A. Helenius, K. Karila, H. Munter, P. Mäntynen & H. Siren-Tiusanen (toim.). *Pienet päivähoitossa: alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita* (ss. 35–64). WSOY.
- OPH. (n.d.). Mitä on varhaiskasvatus? Opetushallitus. Haettu 19.04.2022 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>
- OPH (2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022*. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. (2006). KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>
- Saavutettavasti.fi. (2023a). *Selkeät rakenteet*. <https://www.saavutettavasti.fi/verkkosisaltojen-saavutettavuus/selkeat-rakenteet/#extra-content-hyva-otsikointi-parantaa-saavutettavuutta>
- Saavutettavasti.fi. (2023b). *Selkeä kieli*. <https://www.saavutettavasti.fi/verkkosisaltojen-saavutettavuus/selkea-kieli/>
- Selkokeskus. (2024). *Selkotunnuksen hakijan tarkistuslista*. <https://selkokeskus.fi/koulutukset-ja-tekstipalvelut/hae-selkotunnusta/selkotunnuksen-hakijan-tarkistuslista/>
- TEKN. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2002). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi.
- Tietoarkisto. (2021). *Kyselylomakkeen laatiminen*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>
- Vehkalahti, K. (2014). *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/bc1c2c8a-0eb8-4881-ba8f-510ce386b810/content>

- Vilka, H. & Airaksinen, J. (2003). Varhaiskasvatus ja osallisuuden tukeminen. Teoksessa J. Aho, T. Hokka, & J. Heiskanen (toim.), *Varhaiskasvatus ja yhteiskunnallinen muutos* (ss. 94–113). PS-kustannus.
- Vilka, H. (2015). *Tutki ja kehitä*. Tammi.
- Vuori, J. (2021b). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>

Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma

Opinnäytetyön nimi: Kuvien tuettu opas päiväkodin aloitukseen - Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen

Opinnäytetyön tekijät: Noncheva, Magdalena

AINEISTON HANKINNAN MENETELMÄT JA AINEISTON MUOTO

Aineisto kerätään Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatusryhmien lasten huoltajilta sähköisellä kyselyllä. Aineisto kerätään sähköisellä Webropol-kyselyllä. Linkki kyselyyn löytyy huoltajien Daisyn sovelluksessa, josta pääsee vastaamaan anonyymisti. Analysoitava aineisto tulee olemaan tekstimuodossa.

Tutkimuslupa hankitaan Hyvinkään kaupungilta. Kyselyyn vastataan anonyymisti, eikä henkilötietoja kerätä. Tutkimuksen teossa noudatetaan tutkimuseettisiä periaatteita.

AINEISTOJEN SÄILYTYS OPINNÄYTETYÖPROSESSIN AIKANA

Opinnäytetyön tutkimusaineistoa tallennetaan ja säilytetään opinnäytetyön tekijään tietokoneella oman tiedostoissa. Aineistoa ja tuloksia pääsee käsittelemään ainoastaan opinnäytetyön tekijä.

AINEISTOJEN KÄSITTELY OPINNÄYTETYÖN VALMISTUTTUA

Opinnäytetyössä kerättyä aineistoa käytetään vain ja ainoastaan tässä opinnäytetyössä sekä tutkimuksessa. Opinnäytetyön valmistumisen jälkeen aineisto tuhoetaan 1 vuoden kuluttua opinnäytetyön hyväksymispäivästä. Tähän asti aineistoa säilytetään tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen ja niin, että aineisto on vain opinnäytetyön tekijän saavutettavissa.

Liite 2. Webropol-kysely

HAMK
Häme University
of Applied Sciences

Kyselylomake varhaiskasvatuksen olevien lasten huoltajat.

Arvoisa vastaaja,

Olen kolmannen vuoden sosionomiopiskelija Hämeen ammattikorkeakoulusta, ja teen parhaillaan opinnäytetyötäni. Tutkimusaiheeni koskee Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatuksessa asiakasperheille suunnattua kuvitettua opasta nimeltä "Tervetuloa Hyvinkään varhaiskasvatukseen".

Tutkimukseni tarkoituksena on ymmärtää teidän, lasten huoltajien, kokemuksia ja tietotarpeita varhaiskasvatuksen aloituksesta. Vastaustenne perusteella otan huomioon tarpeenne ja odotuksenne laatiakseni selkeän, kattavan ja helppokäyttöisen oppaan. Tavoitteeni on tehdä siirtymisestä varhaiskasvatukseen mahdollisimman sujuvaa ja miellyttävää kaikille tuleville perheille ja heidän lapsilleen.

Jokainen vastaus on äärettömän arvokas, koska teidän kokemuksillanne on suuri merkitys oppaan kehittämisessä.

Osallistuminen kyselyyn on vapaaehtoista, ja voit keskeyttää vastaamisen milloin tahansa poistumalla kyselylomakkeelta. Vastauksia säilytetään luottamuksellisesti ja anonyymisti, ja henkilötietoja ei kerätä. Vastaajia ei voida missään vaiheessa tunnistaa tutkimuksen aikana. Tutkimuslupa on haettu ja saatu Hämeen ammattikorkeakoulusta ja Hyvinkään kaupungista. Kyselylomakkeen täyttämällä annat suostumuksesi tietojen käyttöön opinnäytetyössäni.

Vastausaikaa on kaksi viikkoa ja vastaaminen vie arviolta noin 5–10 minuuttia. Kaikki tieto säilytetään turvallisesti ja hävitetään asianmukaisesti opinnäytetyön päätyttyä- kuitenkin viimeistään lokakuuhun 2025 mennessä.

Mikäli sinulla herää kysyttävää kyselyyn tai opinnäytetyöhön liittyen, voit ottaa minuun yhteyttä sähköpostitse osoitteeseen: magdalena.noncheva@student.hamk.fi

Kiitos etukäteen osallistumisestasi!

Ystävällisin terveisin,
Magdalena Noncheva

1. Saitteko päiväkodista riittävästi tietoa ennen hoidon alkamista?

- huonosti
- en voi sanoa
- hyvin

2. Ovatko päiväkodin käytännöt tulleet teille selviksi ensimmäisten viikkojen aikana?

- huonosti
- en voi sanoa
- hyvin

3. Mitä tietoja lapsesi päivittäisestä rytmistä haluaisit oppaan sisältävän? (voit valita useamman kuin yhden vastauksen)

- Päivittäinen aikataulu (saapumis- ja hakuaikataulut)
- Ruokailuajat
- Lepoajat ja päiväunet
- Leikkimahdollisuudet
- Päiväkodin käytännöt ja toiminnot
- Muut. Mitä? _____

4. Kaipaatteko tietoa siitä, mitä varusteita ja vaatteita lapselle tulisi varata mukaan varhaiskasvatukseen?

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

5. Kaipaatteko tietoa siitä, miten teidän pitää toimia kun lapsesi sairastuu?

- Kyllä
- Ei

En osaa sanoa

6. Haluatteko, että opas sisältää lisää tietoa laaja-alaisen osaamisen ja oppimisen alueista , jotka on keskeinen osa varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ?

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

7. Onko jokin erityinen käytännön asia, josta haluaisit saada lisätietoa oppaan kautta? Mitä?

*Tervetuloa
Hyvinkään
varhaiskasvatukseen*
kuvaopas huoltajille

Tämä opas on tehty auttamaan huoltajia, joiden lapset aloittavat Hyvinkään varhaiskasvatuksessa. Se tarjoaa selkeitä ohjeita ja kuvia, jotka helpottavat ymmärtämään päiväkodin säännöt, käytänteet ja Daisy-sovelluksen käyttöä. Opas kertoo myös päiväkodin arjesta ja toiminnasta.

Tekijä:

Magdalena Noncheva

**Hämeen ammattikorkeakoulun opinnäytetyö
yhteistyössä Hyvinkään kaupungin varhaiskasvatus**

Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajat : Niina Ranta ja Virpi Hämäläinen

Opas on koottu Canva-ohjelmalla.

Sisältö

1. Vinkit päiväkodin aloitukseen	4
2. Aloituskeskustelu	5
3. Daisy	6
3.1. eDaisy	6
3.2. DaisyFamily	7
4. Varhaiskasvatus	9
4.1. Opetus	10
4.2. Kasvatus	10
4.3. Hoito	11
5. Pedagoginen toiminta	11
5.1. Varhaiskasvatuksen laaja-alainen osaaminen	12
5.2. Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet	13
6. Toiminta varhaiskasvatuksessa	14
7. Tunne- ja kaveritaidot	16
8. Yhteistyö	18
9. Lapsen päivä päiväkodissa	19
9.1. Päiväkotiin saapuminen	20
9.2. Päiväkodista lähteminen	21
10. Ruokailu päiväkodissa	22
11. Päivälepo	24
12. Vaatteet	24
12.1. Lapsen päiväkotitavarat	25
12.2. Vaatemittari	26
12.3. Vaatteet - Syksyllä	27
12.4. Vaatteet - Talvella	28
12.5. Vaatteet - Keväällä	29
12.6. Vaatteet - Kesällä	29
13. Kun lapsi sairastuu	30
LÄHTEET	31

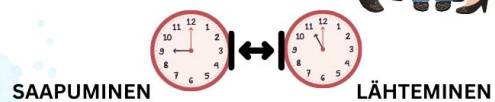
1. Vinkit päiväkodin aloitukseen !

Jokainen lapsi on erilainen: Päiväkodin aloitus voi olla vaikeaa riippumatta lapsen iästä. Jokaisella lapsella on omat erityiset tarpeensa ja tunteensa, jotka on hyvä ottaa huomioon.

Tutustumiskäynnit: Ennen päivähoidon aloitusta on yleensä hyvä käydä tutustumassa päiväkotiin. Tutustumisen lisäksi henkilökunta tapaa perheen ja oppii tuntemaan lasta aloituskeskustelujen kautta.

Pehmeä lasku: Aloita ensin lyhyemmällä päivällä, jos mahdollista. Keskustele tästä henkilökunnan kanssa etukäteen.

Pakataan yhdessä: Tee hoitoon lähtemisestä hauskaa. Anna lapsen valita itse mukaan varavaatteet, kuten paita ja housut.

Valokuva perheestä: Ottakaa mukaan valokuva perheestä, jota lapsi voi katsella, jos tulee ikävä.

Rauhalliset aamut: Herätkää ajoissa, jotta aamut sujuvat rauhassa.

Oma lelu mukaan: Lapsi voi ottaa päiväkotiin mukaan rakkaan lelun tai unirätin, joka auttaa päivälevolla.

Hyvästely: Kun viet lapsen päiväkotiin, jätä hänet rauhallisesti hoitajien hoiviin. Toivota mukavaa päivää, anna halaus, suukko ja vilkuta, mutta älä jää liian pitkäksi aikaa. Usein itku loppuu nopeasti, kun vanhempi on lähtenyt ja poistunut näkyvistä.

Positiivinen asenne: Pysy itse positiivisena. Lapsi tuntee, jos olet luottavainen ja kannustava, ja se auttaa häntä sopeutumaan paremmin.

2. Aloituskeskustelu

Ennen kuin uusi lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa, on tärkeää keskustella perheen kulttuuriin liittyvistä asioista. Tämä auttaa varhaiskasvatuksen henkilökuntaa ymmärtämään perheen tarpeita ja toiveita sekä tarjoamaan lapselle parhaan mahdollisen hoidon ja tuen.

Tässä muutamia keskeisiä asioita, joista on hyvä keskustella:

Perheen kulttuuriset tavat:

- Keskustellaan perheelle tärkeistä tavoista, käytänteistä ja juhlista.
- Sovitaan yhdessä miten perheen kulttuuriset ja katsomukselliset tavat huomioidaan lapsiryhmän arjessa.

Ruokailutottumukset:

- On tärkeää tietää, onko lapsella erityisiä ruokavaliorajoituksia, kuten allergioita tai eettisiä ruokavalioita.
- Keskustellaan lapsen lempiruoista ja mahdollisista inhokiruoista.
- Selvitetään perheen ruokailurytmi ja tavat.

**ILMOITUS JA
LÄÄKÄRINTODISTUS**

**ILMOITUS EETTISESTÄ
ERITYISRUOKAVALIOISTA**

Terveysten liittyvät asiat:

- On erittäin tärkeää kertoa lapsesi terveydentilasta henkilökunnalle.
- Voidaan tarvittaessa laatia joko pitkä- tai lyhytaikainen lääkehoitosuunnitelma.

Pukeutumiseen liittyvät ohjeet:

- Perheen toiveet lapsen pukeutumisesta eri sääolosuhteissa.
- Tarvittavat vaatteet ja varusteet, joita lapsi tarvitsee päiväkodissa (esimerkiksi sadevaatteet, sisäkengät).

Perheiden tavat:

- Perheen arvot ja tavat, joita he toivovat lapsen noudattavan myös päiväkodissa.
- Tavat, joilla lapsi on tottunut kommunikoidaan ja toimimaan muiden kanssa.

Hoitoajan varaaminen ja pitäminen:

- Selvitetään perheen toiveet ja tarpeet hoitoajoista.
- Keskustellaan käytännöistä hoitoajan varaamisessa ja mahdollisista muutoksista.
- Käydään läpi, miten ilmoittaa lapsen poissaoloista ja miten niihin suhtaudutaan.

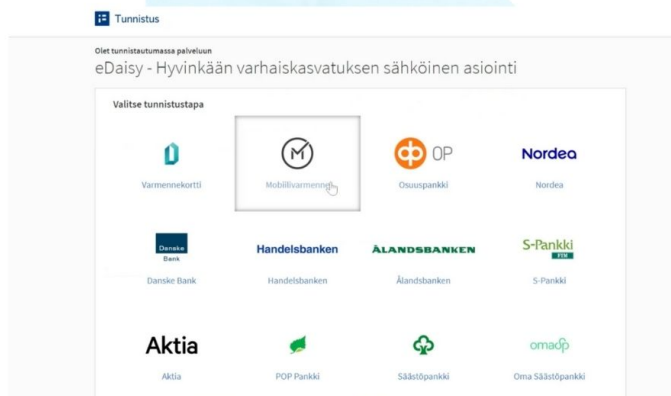
3. Daisy

Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluissa käytetään Daisy-järjestelmää, joka helpottaa sähköistä asiointia. Daisy-järjestelmään kuuluu kaksi osaa: eDaisy ja DaisyFamily.

3.1. eDaisy

eDaisy on tarkoitettu varhaiskasvatuksen hakemuksiin, muutosilmoituksiin ja päätöksiin. Järjestelmän käyttö edellyttää vahvaa tunnistautumista pankkitunnuksilla tai mobiilivarmenteella.

Kirjautuminen ja toiminnot ohjevideot

eDaisyn kautta voit tehdä seuraavat asiat:

• Varhaiskasvatushakemus:

• Esiopetusilmoitus:

• Irtisanomisilmoitus:

• Muutosilmoitukset:

Päätökset: Kun lapselle myönnetään varhaiskasvatuspaikka, esiopetuspaikka, kerhopaikka, palveluseteli, tuntirajavalinnan muutos tai määritetään asiakasmaksu, huoltajalle lähetetään sähköposti-ilmoitus.

Päätös on sen jälkeen nähtävissä eDaisy-järjestelmässä.

3.2.DaisyFamily

DaisyFamily on sovellus, joka tekee varhaiskasvatuksen päivittäisestä asioinnista helppoa ja sujuvaa. Sovellusta voi käyttää joko verkkoselaimella tai älypuhelimien ladattavalla sovelluksella.

DaisyFamilyn käyttö

- Ensimmäinen kirjautuminen: Kirjautu sisään vahvalla tunnistautumisella (pankkitunnukset tai mobiilivarmenne).
- Jatkossa: Luo oma salasana nopeuttamaan kirjautumista.

Daisyn käytön aloituksen ohje huoltajille

Daisy instructions for guardians

DaisyFamily-sovelluksen kautta voit:

- **Varata hoitoaikoja:** Varata lapsen hoitoajat viikoittain.
- **Seurata hoitoaikoja:** Tarkistaa varatut ja toteutuneet hoitoajat.

DaisyFamilyn hoitoaikavarausten ohjevideo

DaisyFamilyn hoitoaikavarausten ohje huoltajille

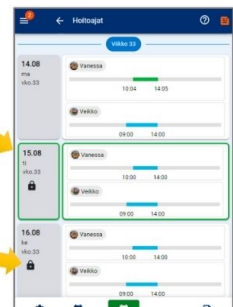
DaisyFamilyn hoitoaikakalenterin ohje

Tässä ohjeistuksessa kerrotaan DaisyFamilyn hoitoaikakalenterin toiminnoista. Kuntien ja yksityisten päiväkotien toimintatavoissa voi olla eroja, joten seuraathan saamaasi ohjeistusta.

- Varauskalenteriin pääset valitsemalla kalenteripainikkeen DaisyFamilyn vasemman reunan päävalikosta tai esim. puhelimen näytöllä DaisyFamilyn etusivun alareunasta.
- Tutustuthan myös kysymysmerkin takaa löytyviin käyttöohjeisiin.

Kuluva päivä näkyy kalenterissa virheäksi ympyröitynä. Sisäänkirjauksen kellonaika näkyy, mikäli uloskirjausta ei ole vielä tehty.

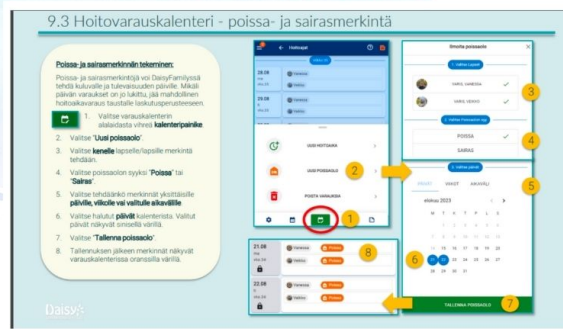
Lukittu päivä on merkitty lukon kuvalla. Normaali lukitus aika (esim. 2 tai 3 vko) on harmaalla pohjalla. Lukitulle päivälle voi merkitä vain poissa- tai sairasmerkinnän.

- **Viestit ja tiedotteet:** Lukea varhaiskasvatuksen viestit ja tiedotteet.
- **Yhteystietojen päivitys:** Tarkistaa ja päivittää perhetietoja sekä pitää yhteystiedot ajan tasalla.

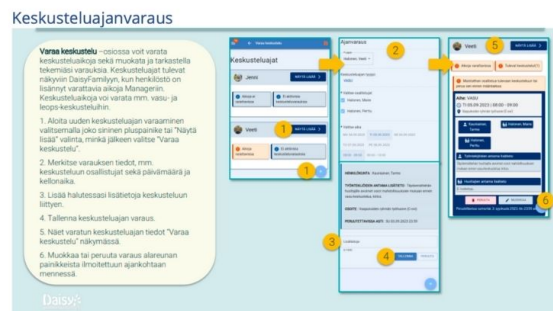

- **Ilmoittaa poissaoloista:** Ilmoita itse lapsen poissaolosta viimeistään klo 9-9.30 mennessä. On tärkeää ilmoittaa ajoissa, jotta keittiö tietää erityisruokavaliosta ja voi tehdä tarvittavat muutokset.

- **Varhaiskasvatussuunnitelma:**

Varhaiskasvatussuunnitelmaan (VASU) voi varata aikaa keskusteluun. Suunnitelmaa voi myös lukea ja siihen voi kirjoittaa omia ajatuksia.

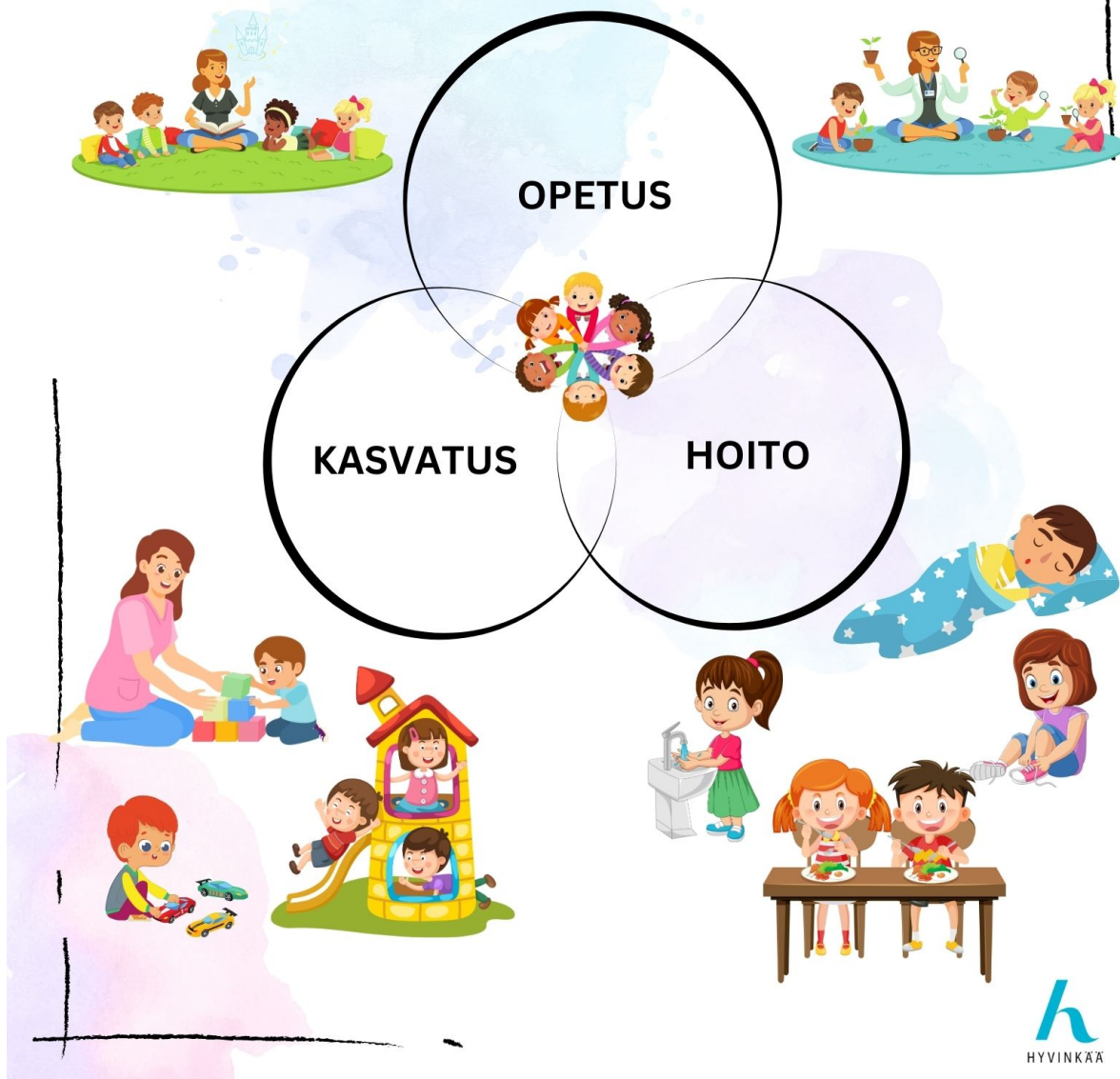
DaisyFamily tekee päivittäisestä viestinnästä huoltajien ja varhaiskasvatuksen välillä helppoa ja sujuvaa.

4. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tarkoittaa **lapsen hoidon, kasvatuksen ja opetuksen suunnitelmallista kokonaisuutta**. Se on suunnattu alle kouluikäisille lapsille. Varhaiskasvatuksessa korostetaan pedagogiikkaa, eli opetusmenetelmiä ja -tapoja, jotka tukevat lapsen oppimista ja kehitystä.

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat lapsille turvallisen ja innostavan ympäristön. Yhteistyössä huoltajien kanssa tuetaan lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä

Hyvinkäällä jokainen lapsi on tärkeä, ja hänen vahvuutensa huomioidaan. Lasta tuetaan olemaan osa ryhmää ja leikkimään muiden lasten kanssa.

4.1. Opetus

Tutustumme yhdessä kirjaimiin ja numeroihin.
Tämä kehittää lapsen lukivalmiuksia ja matemaattisia taitoja

Tutustumme uusiin asioihin ja aiheisiin, kuten erilaisiin ammatteihin, kulttuureihin ja perinteisiin. Tämä auttaa lapsia ymmärtämään maailmaa paremmin.

Teemme retkiä luontoon ja katsomme, mitä ympärillämme on. Opetetaan tunnistamaan eläimiä ja kasveja sekä kunnioittamaan luontoa.

Otamme huomioon vuodenaajat (kevät, kesä, syksy ja talvi). Opitaan, miten ne vaikuttavat luontoon ja ihmisten elämään.

4.2. Kasvatus

Riidat sovitaan. Harjoitellaan riitatilanteiden ratkaisemista positiivisin keinoin.

Aikuiset toimivat esimerkkinä lapsille hyvällä käytöksellään ja puheellaan.

Ei kiusaamista. Kiusaamista ei sallita. Kaikkia kohdellaan ystävällisesti ja kunnioittavasti.

Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti
jokainen lapsi on tärkeä ja arvokas.

Yhtenäisyys

Kannustamme lapsia olemaan ystävällisiä ja luomaan uusia kaverisuhteista.

Leikki on tärkeää.

Leikki on tärkeää oppimisen ja ilon kannalta.

4.3.Hoito

Ruoka on monipuolista ja lapsi syö säännöllisesti, jotta hän saa tarvittavat ravintoaineet kasvuun ja kehitykseen.

Huolehditaan lapsen puhtaudesta ja hygieniasta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi wc-käyntejä, vaipanvaihtoa, jotta lapsi pysyy puhtaana ja terveenä.

Varmistetaan, että lapsi pukeutuu sään mukaisesti, jotta hän pysyy lämpimänä ja kuivana ulkoleikeissä.

Huolehdimme myös siitä, että lapsi lepää riittävästi ja nukkuu päiväunet tarvittaessa, jotta hän jaksaa paremmin päivän aikana.

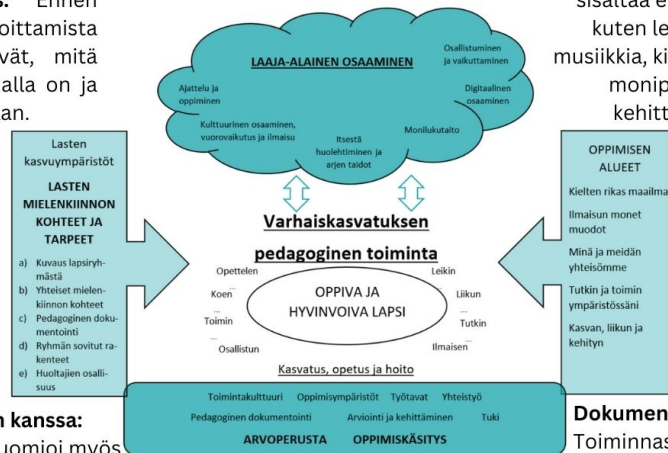
5. Pedagoginen toiminta

Pedagoginen toiminta tarkoittaa kaikkea suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa, jota varhaiskasvatuksessa tehdään lasten oppimisen ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Lapsen tarpeet ja kiinnostuksen kohteet: Toiminta suunnitellaan lasten tarpeiden, kiinnostuksen kohteiden ja kehitystason mukaan. Esimerkiksi, jos lapset ovat kiinnostuneita eläimistä, kasvattajat voivat järjestää eläimiin liittyviä leikkejä ja tehtäviä.

Suunnitelmallisuus: Ennen toiminnan aloittamista kasvattajat miettivät, mitä tavoitteita toiminnalla on ja miten ne saavutetaan.

Monipuolisuus: Pedagoginen toiminta sisältää erilaisia oppimisen alueita, kuten leikkiä, liikuntaa, taidetta, musiikkia, kieltä ja matematiikkaa. Tämä monipuolisuus auttaa lapsia kehittymään laaja-alaisesti.

Yhteistyö perheiden kanssa:

Pedagoginen toiminta huomioi myös perheiden näkemykset ja toiveet. Kasvattajat tekevät yhteistyötä vanhempien kanssa, jotta lapsen oppiminen ja hyvinvointi ovat mahdollisimman hyvällä pohjalla.

Dokumentointi ja arviointi:

Toiminnasta pidetään kirjaa, ja sitä arvioidaan säännöllisesti. Näin varmistetaan, että toiminta on laadukasta ja tukee oppimista parhaalla mahdollisella tavalla.

5.1. Varhaiskasvatuksen laaja-alainen osaaminen

Lapset tutustuvat erilaisiin kulttuureihin ja oppivat toimimaan toisten kanssa.

He harjoittelevat myös ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus

Lapset oppivat huolehtimaan itsestään, esimerkiksi pukemaan vaatteet, syömään siististi ja pitämään huolta omista tavaroistaan.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Monilukutaito

Lapset oppivat ymmärtämään ja käyttämään erilaisia viestejä ja merkkejä, kuten kuvia, tekstiä ja numeroita.

Laaja-alainen osaaminen

Ajattelu ja oppiminen

Lapset oppivat ajattelevaan ja ratkomaan ongelmia. He oppivat myös oppimaan uutta ja kehittämään omia taitojaan.

Digitaalinen osaaminen

Lapset tutustuvat tietokoneisiin, tabletteihin ja muihin laitteisiin turvallisesti. He oppivat, miten näitä laitteita käytetään järkevästi.

Osallistuminen ja vaikuttaminen.

Lapset oppivat, että heidän mielipiteensä ovat tärkeitä. He harjoittelevat osallistumaan yhteisiin päätöksiin ja vaikuttamaan asioihin.

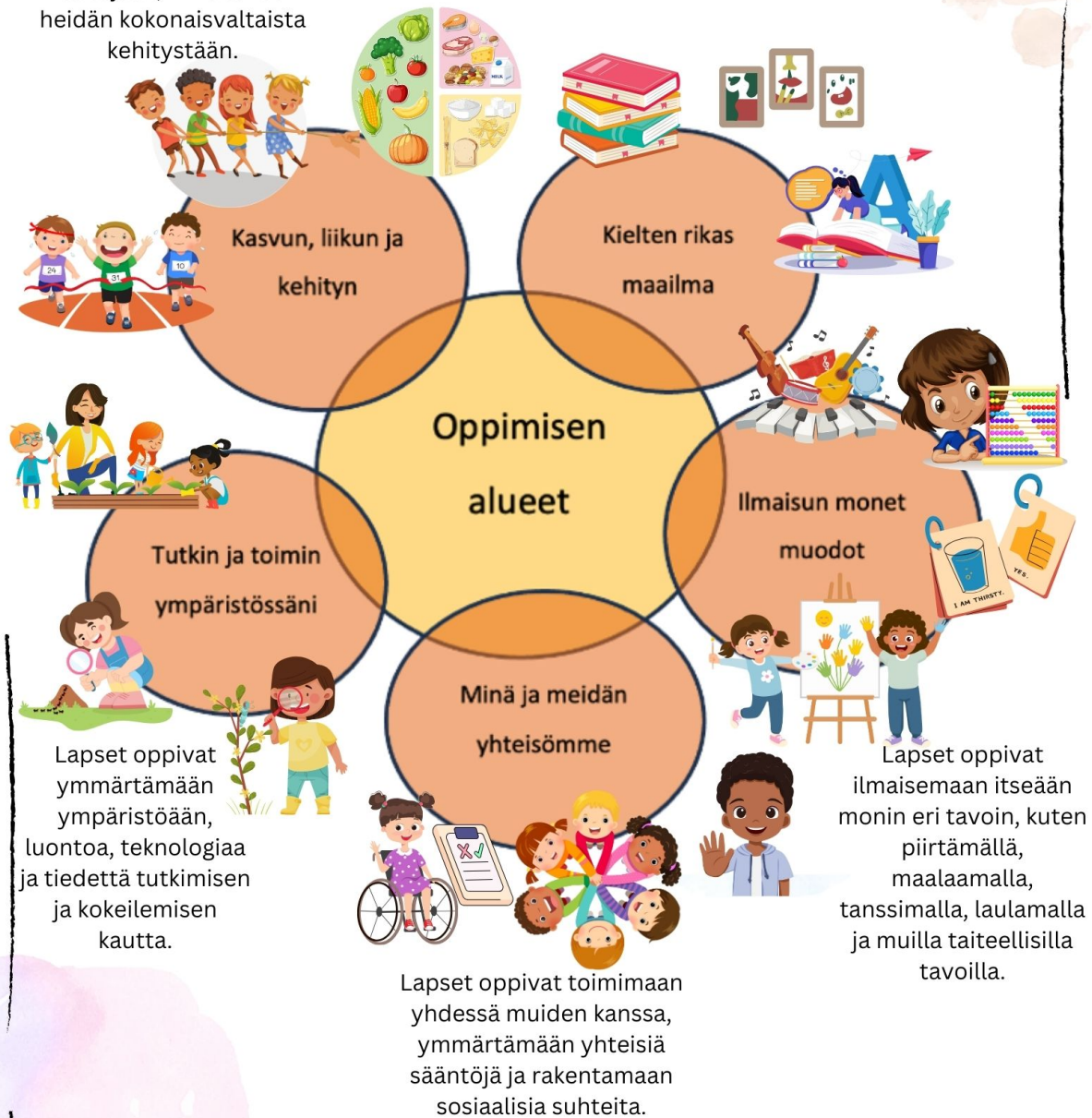
Laaja-alaisen osaamisen alueet tarkoittavat erilaisia taitoja ja tietoja, joita lapset oppivat varhaiskasvatuksessa.

Nämä taidot auttavat lapsia kasvamaan, oppimaan ja ja voivat parantaa heidän hyvinvointiaan sekä sosiaalisia suhteitaan muihin lapsiin ja aikuisiin

5.2. Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet

Lapset oppivat liikkumaan, hallitsemaan kehoaan ja kehittämään motorisia taitojaan, mikä tukee heidän kokonaisvaltaista kehitystään.

Lapset tutustuvat monipuolisesti erilaisiin kieliin.

Varhaiskasvatuksen oppimisen alueet ovat erilaisia taitoja ja tietoja, joita lapset oppivat varhaiskasvatuksessa. Nämä alueet auttavat lapsia kehittymään monipuolisesti ja valmistautumaan kouluun ja elämään.

6. Toiminta varhaiskasvatuksessa

RYHMÄTOIMINTAA

OPETELLAAN ARJEN TAITOJA

LIIKUTAAN

ULKOILLAAN

RETKEILLÄÄN

TUTKITAAN

LEIKITÄÄN

OPITAAN

DRAAMAA

LUETAAN SATUJA

KUVATAITEITA

MUSIIKKIA

MEDIAKASVATUSTA

ASKARTELUA

RAKENNETAAN

KOTILEIKKI

KAVERITAI DOT

JUHLIT AAN

LUISTELLAAN

HIHDE TÄÄN

7. Tunne- ja kaveritaidot

Leikki on tärkeä osa oppimista varhaiskasvatuksessa. Joskus leikkiessä voi tulla riitoja, mutta silloin harjoitellaan yhdessä aikuisen kanssa, miten riidat ratkaistaan ja sovitaan. Siksi on todella tärkeää oppia tunnistamaan erilaisia tunteita ja harjoitella kaveritaitoja.

Lapsi leikkii ryhmässä.

Lapsi leikkii yksin.

Lapsi pyytää leikkimään.

Lapsi leikkii kaverin kanssa.

Lapsi repii paitaa.

Lapsi nauraa/pilkkaa toista lasta.

Lapsi vetää/repii hiuksista.

Lapsi riitelee. Lapsi lyö.

Lapsi tönii.

Lapset auttavat toisiaan.

Aikuinen auttaa lapsia.

Aikuinen auttaa lasta.

Lapsi pyytää anteeksi.

Lapsi pyytää anteeksi.

Lapsi antaa anteeksi.

Jokainen tunne on tärkeä, eikä lapsen tarvitse piilotella niitä.

Aikuisen tehtävä on olla läsnä ja antaa lapselle turvallinen olo. Aikuinen auttaa lasta oppimaan, miten nimetä, tunnistaa ja hallita omia tunteitaan. Tunnekuvien avulla voidaan jutella vanhempien kanssa lapsen päivän tunteista.

ONNELLINEN

ILOINEN

UJO

ITKUINEN

SURULLINEN

PELÄSTYNYT

VIHAINEN

PETTYNYT

IKÄVÖIDÄ

Tunne- ja kaveritaidot auttavat lapsia:

- **Ilmaisemaan tunteitaan:** Lapsi oppii kertomaan, miltä hänestä tuntuu ja mitä hän ajattelee.
- **Ymmärtämään toisten tunteita:** Lapsi oppii huomaamaan, miltä muista lapsista tuntuu ja miksi.
- **Ratkaisemaan ristiriitoja:** Lapsi oppii, miten voi selvittää erimielisyyksiä ystävällisesti ja reilusti.
- **Luomaan ystävyysuhteita:** Lapsi oppii, miten ollaan hyvä kaveri ja miten leikitään yhdessä muiden kanssa.

Nämä taidot tukevat lapsen sosiaalista kehitystä ja hyvinvointia, ja ne luovat pohjan tuleville ihmissuhteille.

8.Yhteistyö

KIELI- JA
KULTTUURIOPETTAJA

VARHAISKASVATUS

KONSULTOIVA
VARHAISKASVATUKSEN
ERITYISOPETTAJA(KVEO)

PSYKOLOGI

TOIMINTATERAPEUTT

LASTENNEUVOLA

LASTEN PERHE

FYSIOTERAPEUTTI

PUHETERAPEUTTI

LAPSIPERHEPALVELUT
SOSIAALITYÖNTEKIÄ

LASTENSUOJELU

KULTTUURITOIMIJIAT

9. Lapsen päivä päiväkodissa

Pienten lasten on hyvä tottua säännölliseen päivittäiseen rytmiin, koska se auttaa heitä tuntemaan olonsa turvalliseksi ja iloiseksi arjessa. Kuvien avulla voidaan kertoa lapselle selkeästi, millainen päivän rytmi on.

Pidetään kiinni sovitusta ajasta.
Merkitse heti Daisy-järjestelmään,
jos tulee muutoksia.

SAAPUMINEN

LÄHTEMINEN

LAPSI PESEE
KÄDET

Kun lapsi saapuu päiväkotiin,
vanhempi merkitsee lapsen läsnäolevaksi.

HENKILÖKUNTA OTTAA
LAPSEN VASTAAN

AAMUPALA

LEIKKI SISÄLLÄ/
ULKONA

AAMUHETKI
RYHMÄTOIMINTAA

Lapsi pesee kädet, kun hän
tulee ulkoa sisälle ja ennen
ruokailua.

LOUNAS

LEPOHETKI

VÄLIPALÄ

LEIKKI SISÄLLÄ/
ULKONA

Kun lapsi lähtee kotiin,
vanhempi merkitsee lapsen ulos
päiväkodista.

9.1. Päiväkotiin saapuminen

AIKUINEN AVAA JA SULKEE PORTIN.

**JOKAISELLA
LAPSELLA ON OMA
NAULAKKO PAIKKA**

SISÄVAATTEET JA TOSSUT PUETAAN PÄÄLLE

**VANHEMPI AUTTAA LASTA PESEMÄÄN
KÄDET ENNEN PÄIVÄKOTIIN JÄÄMISTÄ**

**KUN LAPSI SAAPUU PÄIVÄKOTIIN, VANHEMPI
MERKITSEE LAPSEN LÄSNÄOLEVAKSI**

**HENKILÖKUNTA OTTAA
LAPSEN VASTAAN**

- On hyvä kysyä työntekijöiltä, milloin ryhmän eri toiminnot ovat.
- On tärkeää, että lapsi voi luoda ystävyssuhteita, kehittää taitojaan ja osallistua monipuolisiin aktiviteetteihin.
- Jos lapsi tulee myöhemmin päiväkotiin, on hyvä muistaa lepo- tai nukkumisaika. Lapset tarvitsevat lepoa. He voivat myös nauttia satukirjoista ja rauhallisesta musiikista ilman että nukkuvat.
- Vanhempien tulisi huomioida, että joskus lapsi voi olla surullinen, jos hän ei päässyt kuulemaan tarinaa tai osallistumaan toimintaan, kuten lauluun, jumppaan, askarteluun tai retkeilyyn.
- Oman ryhmän toiminnan aikataulut löytyvät aina DaisyFamily-sovelluksesta.

9.2.Päiväkodista lähteminen

LAPSI LEIKKI SISÄLLÄ TAI ULKONA

HUOLTAJAT SAAPUVAT HAKEMAAN LAPSENSA

KUUNTELE HETKI HENKILÖKUNNALLTA,
MITEN LAPSESI PÄIVÄ ON MENNYT
PÄIVÄKODISSA

KUN LAPSI LÄHTEE KOTIIN, VANHEMPI
MERKITSEE LAPSEN ULOS PÄIVÄKODISTÄ

OTA OMAN LAPSESI RYHMÄN LIIVI POIS

AIKUINEN AVAA JA SULKEE PORTIN.

MUMMO

VAARI

TÄTI

SETÄ

Kerro henkilökunnalle, jos joku muu aikuinen hakee lapsen päiväkodista tai jos lapsi pitää vapaapäivän.

- Turvallisuuden vuoksi meillä on sääntö, että lapsen heijastinliivi otetaan pois vasta, kun lapsi on kirjattu ulos Daisystä. Sen jälkeen ei jäädä leikkimään päiväkodin pihalle.
- Muista, että portista saa viedä vain oman lapsen. Sulje aina portti huolellisesti perässäsi, vaikka pihalla ei olisi muita.
- Lapset eivät saa avata portteja päiväkodin aikana, joten huolehdi, että sinä avaat portin, vaikka lapsi haluaisi avata sen itse.

10. Ruokailu päiväkodissa

Jos lapsi tulee päiväkotiin vasta puoli yhdeksältä, on hyvä syödä aamiainen jo kotona.

Aterian jälkeen kannattaa ottaa ksylitolitabletti hampaiden terveyden edistämiseksi. Tässä on esimerkki ruokailusta. Tarkat kelloajat saat ryhmäsi henkilökunnalta.

AAMUPALA - noin klo 8

LAPSI HERÄÄ

LAPSI PESEE HAMPAAT

LAPSI PESEE KÄDET

LAPSI SYÖ AAMUPALAN KOTONA TAI PÄIVÄKODISSA

LOUNAS - noin klo 11

LAPSI PESEE KÄDET

LAPSI SYÖ LOUNAAN PÄIVÄKODISSA 11-11:30

LAPSI OTTAA KSYLITOLITABLETIN

LAPSI PESEE KÄDET

LAPSI SYÖ VÄLIPALAN

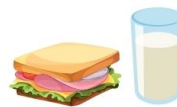

LAPSI OTTAA KSYLITOLITABLETIN

LAPSEN TULISI KOTONA SYÖDÄ PÄIVÄLLINEN JA ILTAPALA.

PÄIVÄLLINEN

ILTAPALA

LAPSI PESEE HAMPAAT

Päiväkodissa tarjottava ruoka on terveellistä ja monipuolista, ja se tukee lapsen kasvua ja kehitystä.

Aamupalaksi päiväkodissa tarjotaan puuroa, leipää, munakasta, kasviksia tai hedelmiä sekä maitoa tai vettä. Tämä auttaa lapsia aloittamaan päivän energisesti ja terveellisesti.

Lounaaksi päiväkodissa tarjotaan perunaa, riisiä tai pastaa, lihaa, kalaa tai kanaa, salaattia sekä leipää. Juomaksi on tarjolla maitoa tai vettä. Tämä monipuolinen ateria tukee lapsen kasvua ja hyvinvointia.

Välipalaksi päiväkodissa tarjotaan jogurttia, leipää, hedelmiä tai kasviksia, hedelmä salaattia, muroja sekä mehukeittoa tai lettuja. Juomaksi on maitoa tai vettä. Tämä kevyt välipala antaa lapsille energiaa päivän aikana.

Lapsi syö lusikalla tai haarukalla ja opettelee käyttämään veistä turvallisesti aikuisen valvonnassa.

Tämä auttaa kehittämään lapsen motorisia taitoja ja itsenäisyyttä ruokailutilanteissa.

Lapset saavat itse valita, kuinka paljon ruokaa he haluavat ottaa :

MAISTIAINEN

VÄHÄN

PALJON

Muistathan, että on tärkeää ilmoittaa lapsen erityisruokavalio tai mahdolliset allergiat hyvissä ajoin ennen päiväkodin aloitusta. Tämä varmistaa, että lapselle voidaan tarjota turvallista ja sopivaa ruokaa.

ILMOITUS EETTISESTÄ ERITYISRUOKAVALIOSTA

ILMOITUS JA LÄÄKÄRINTODISTUS

11. Päivälepo

Tarkempaa tietoa lapsesi lepohetkestä saat oman ryhmäsi henkilökunnalta.

- Aikuinen lukee satuja lepohetkellä, mikä auttaa lasta kehittämään mielikuvitusta ja kielitaitoa.
- Lapsi kuuntelee rauhallisesti, ja jos väsyttää, hän voi nukahtaa.
- Sadun jälkeen aikuinen laittaa rauhallista musiikkia kuulumaan.
- Lapset, jotka eivät halua tai tarvitse nukkua, nousevat aikaisemmin ja siirtyvät hiljaiseen leikkiin.

12. Vaatteet

Varhaiskasvatuksessa ulkoillaan lähes kaikissa säätiloissa. On hyvä varautua säätilojen vaihteluihin

Henkilökunnalta voi kysyä neuvoa, miten pukeutua sään mukaan ja valita oikean kokoiset vaatteet.

Sopiva vaate

Iso vaate

Pieni vaate

12.1. Lapsen päiväkotitavarat

REPPU

TUTTI

UNILELU

VAIPPA

TOSSUT

SUKAT

ALUSHOUSUT

T- PAITA

PITKÄHIHAINEN
PAITA

PAITA/ BODY

SISÄHOUSUT

SISÄHOUSUT

SUKKAHOUSUT

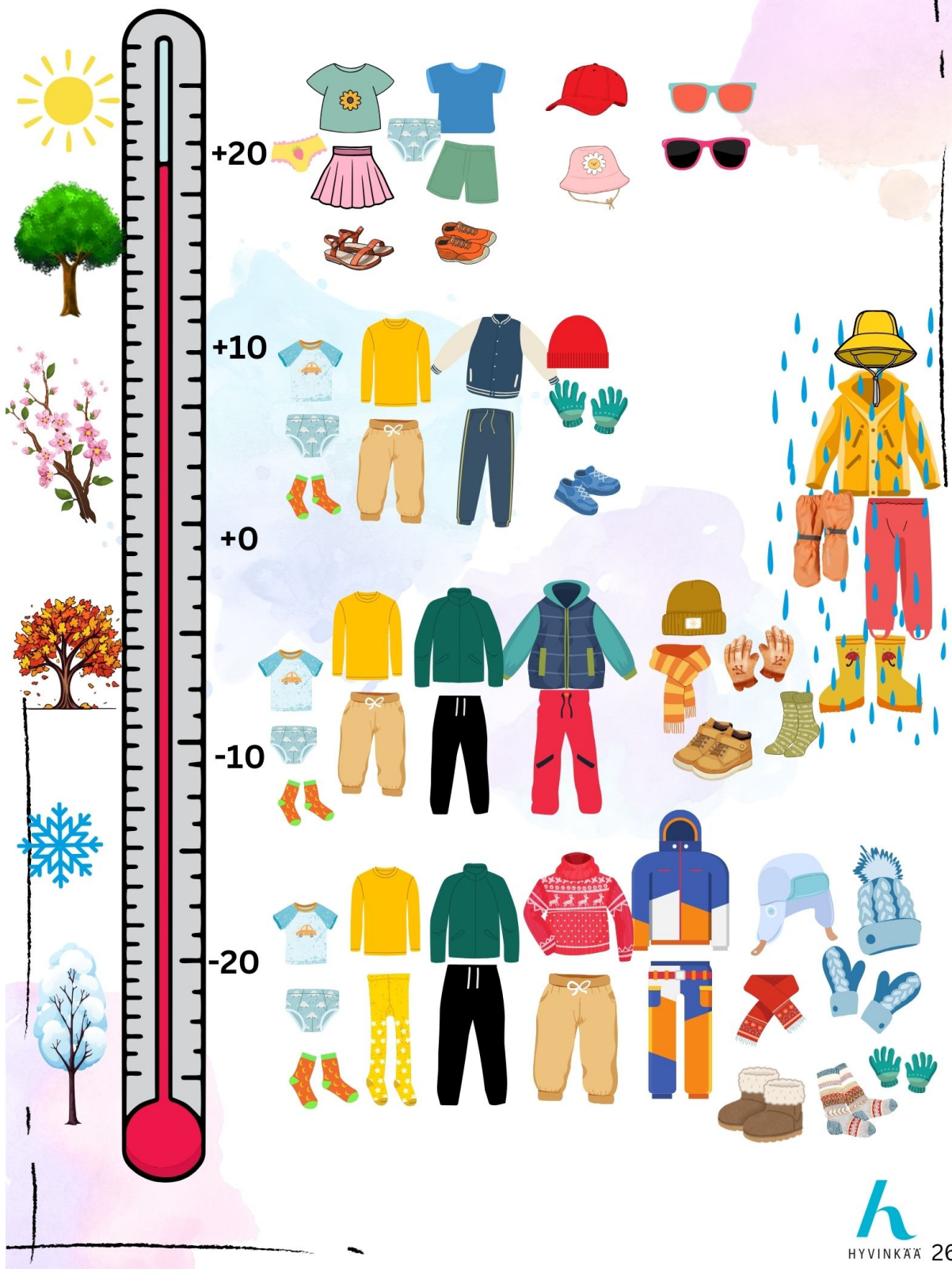
- Reppu on hyvä tapa kuljettaa lasten tavaroita.
- Lapsella on erilaiset vaatteet sisäkäyttöön ja ulkoleikkeihin.

Varavaatteissa olisi hyvä olla esim. 1-2 paitaa, 2 housut, 2 alushousut, 2 paria sukkia, talvella on hyvä olla mukana villasukat ja villahanskat/lapaset.

- Päiväkodissa on paljon lapsia, ja monilla heistä on samanlaisia vaatteita ja tavaroita.
- **Merkitse lapsesi nimi kaikkiin hänen tavaroihinsa**, kuten unileluihin, vaatteisiin, tutteihin ja tossuihin, jotta tavarat ja vaatteet eivät mene sekaisin.

12.2. Vaatemittari

12.3.Vaatteet - Syksyllä

FLEECETAKKI

FLEECEHOUSUT

FLEECEHAALARI

Syksyllä on hyvä pukea lapselle fleecetakki ja fleecenhousut tai fleecenhaalari syksyvaatteiden alle. Näin lapsi pysyy lämpimänä ja voi leikkiä mukavasti ulkona viileässä säässä.

SYKSY
HAALARISYKSY
TAKKISYKSY
HOUSUT

VILLASUKAT

PIPO

HUIVI

HANSKAT

LAPASET

SYKSY
KENGÄT

Sadevaatteet

- Syksyllä lapsille on hyvä olla fleeevuorelliset sadevaatteet.

- Haalari on lapselle helpompi pukea ja riisua.

SADETAKKI

SADEHOUSUT

SADEHAALARI

SADEHATTU

SADETAKKI

SAAPPAAT

12.4. Vaatteet -Talvella

- Talvella on hyvä pukea lapselle kolmikerrospukeutuminen:

Aluskerros: Pitkät aluskerrastot, jotka pitävät ihon kuivana.

Välikerros: Lämmin fleece- tai villavaate, joka eristää kylmää vastaan.

Päällikerros: Lämmin toppahaalari tai takki ja housut, jotka suojaavat tuulelta ja kosteudelta.

- Tämä auttaa pitämään lapsen lämpimänä talvisäällä.

Talviurheilussa tarvittavia varusteita:

- Näitä on mahdollista hankkia käytettyinä, mutta hyväkuntoisina esim. kirpputoreilta.
- Varusteita voi kysyä lainaksi myös päiväkodista.

LUISTELEMASSA

HIHTÄMÄSSÄ

12.5.Vaatteet -Keväällä

PAITA

FLEECETAKKI

ULKOTAKKI

HATTU

HANSKAT

SISÄHOUSUT

FLEECEHOUSUT

ULKOHOUSUT

KENGÄT

Jos ulkona on todella lämmin, lapsi voi mennä ulos ohuissa vaatteissa.

12.6.Vaatteet -Kesällä

AURINKORASVA

SISÄVAATTEET

MEKKO

T-PAITA

HAME

T-PAITA

SHORTSIT

LIPPIS

KESÄHATTU

AURINKOLASIT

JUOMAPULLO

SANDAALIT

LENKKARIT

13. Kun lapsi sairastuu

LAPSELLA ON
KUUMETTA

LAPSI
OKSENTAA

LAPSELLA
ON RIPULI

LAPSELLA
ON ROKKO.

KORVA
KIPEÄ

PÄÄ KIPEÄ

YSKÄ

KURKKU
KIPEÄ

Jos lapsesi sairastuu päiväkodissa, soitamme huoltajille heti. Tulethan hakemaan lapsen mahdollisimman nopeasti. Näin varmistamme, että hän ei tartuta muita lapsia.

SAIRAS LAPSI EI VOI TULLA PÄIVÄKOTIIN.

Yleensä suositellaan, että lapsi on **yhden (1) kokonaisen terveen päivän kotona ennen varhaiskasvatukseen paluuta.**

Jos lapsesi on sairas, esimerkiksi flunssassa, kuumeinen tai oksentelee, ilmoita siitä heti päiväkotiin.

Vanhemmat itse ilmoittavat **DAISY FAMILY -sovelluksessa** kun lapsi on sairas (SAIRAS)

SOITTO

LAPSI ON KIPEÄ/SAIRAS.
HÄN ON POIS PÄIVÄKODISTA.

VIESTI

Lääkitykset annetaan pääsääntöisesti kotona. **Tarvittaessa lääkärin reseptin mukaan** voidaan laatia lapselle lääkehoidon suunnitelma.

Lähteet:

Daisy

<https://www.hyvinkaa.fi/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/daisy/>

DaisyFamilyn hoitoaikavarausten ohjevideo: <https://www.youtube.com/watch?v=Ot5DUzWgCC4>

Hyvinkään varhaiskasvatussuunnitelma 2022,
https://www.hyvinkaa.fi/globalassets/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/vasu/hyvinkaan_varhaiskasvatussuunnitelma_2022.pdf

Hujala, E. & Turja, L. 2017. **Varhaiskasvatuksen käsikirja.** Jyväskylä: PS-kustannus

Karila, K. (2012). **Monimuotoiset perheet ja varhaiskasvatus.** Lastentarha, 4/2012, ss. 8–11.

Karila, K. (2006). **Kasvatuskumppanuus vuorovaikutussuhteena.** Teoksessa K. Karila, M. Alasuutari, M. Hännikäinen, A.R. Nummenmaa & H. Rasku-Puttonen (toim.), Kasvatusvuorovaikutus (ss. 91–108). Vastapaino.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2017. Lapsi aloittaa päivähoiton.
<https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkeja-lapsiperheen-arkeen/lapsi-aloittaa-paivahoidon>

Opetushallitus, 2022, **Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet**
https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_1.pdf

Tervetuloa varhaiskasvatukseen Hyvinkäälle
https://www.youtube.com/watch?v=EcO4_YOHHOI

Varhaiskasvatuslaki 540/2018. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

**Kirjautuminen ja
toiminnot ohjevideot**

**Ilmoitus eettisestä
erityisruokavaliosta**

**Daisy instructions for
guardians**

**Ilmoitus ja
lääkärintodistus**